

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 140 (9019) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 5 iyul 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycan ilə ABŞ arasında əməkdaşlıq bir sıra mühüm sahələrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti zati-aliləri cənab Cozef Baydenə

Hörmətli cənab Prezident!

4 İyul - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda dost Amerika xalqına öz adından və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı çatdırıram.

30 ildir ki, Azərbaycan Respublikası ilə Amerika Birləşmiş Ştatlarını dostluq və tərəfdaşlıq münasibətləri birləşdirir. Biz ilk gündən ölkəmizin müstəqilliyinə, suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə ABŞ-in dəstəyini yüksək qiymətləndiririk.

Ölkələrimiz arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq ikitərəfli və çoxtərəfli müstəvidə uğurla davam edir. Beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin olunması və terrorizmə qarşı mübarizədə uzun müddətdən bəri davam edən birgə fəaliyyətimiz məmnunluq doğurur. Enerji təhlükəsizliyi məsələlərində ölkələrimizin sıx əməkdaşlığı, həyata keçirdiyimiz irimiqyaslı transmilli layihələrdə ABŞ-in yaxından iştirakı və hərtərəfli dəstəyi müvəffəqiyyətimizin əsas amillərindəndir.

Bu gün Azərbaycan ilə ABŞ arasında bir sıra mühüm sahələrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmiş əməkdaşlığımız siyasi əlaqələrimizin də genişlənməsinə şərait yaratmışdır. Ölkələrimizin enerji, təhlükəsizlik və terrorizmə qarşı mübarizədə əməkdaşlığı nümunəvi xarakter daşıyır.

Cənubi Qafqazda davamlı sülhün, iqtisadi tərəqqinin bərqərar olması üçün əlverişli şəraitin formalaşdığı bir zamanda biz ABŞ-in Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşdırılmasında, kommunikasiyaların açılmasında, insanlararası təmasların yaradılmasında mühüm rol oynaya biləcəyinə inanırıq. Eyni zamanda tərəfimizdən təqdim olunan beş prinsip əsasında Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin hazırlanması prosesinə ABŞ-in dəyərli töhfə verə biləcəyi qənaətinəyəmiz.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə Ermənistan tərəfindən basdırılmış minalar burada apardığımız bərpa və yenidənqurma işlərinə ən böyük əngəl olaraq qalmaqdadır. Biz minatomizləmə işində ABŞ-in ölkəmizə göstərdiyi yardım təqdir edirik. Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi zamanı itkin düşmüş 4000-ə yaxın soydaşımızın taleyinin aydınlaşdırılması məsələsində də ölkəmizin dəstəyində böyük ümidlər bəsləyirik.

Hörmətli cənab Prezident!

Əminəm ki, Azərbaycan ilə ABŞ-ı birləşdirən dostluq və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq birgə səylərimizlə bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam edəcək və genişlənəcəkdir.

Fürsətdən istifadə edərək bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, Amerika Birləşmiş Ştatlarının dost xalqına daim firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 iyul 2022-ci il

Azərbaycanın baş tikinti meydanı

İlham Əliyev bir güllə atılmadan düşməndən geri aldığı Kəlbəcəri dünyanın ən möhtəşəm məkanlarından birinə çevirir

8

Şarl Mişel İlham Əliyevə zəng etdi

Cənubi Qafqazda sabitlik, sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması Avropa İttifaqı üçün vacibdir

İyulun 4-də Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Söhbət zamanı Brüssel gündəliyinə aid məsələlər müzakirə olundu.

Şarl Mişel Cənubi Qafqazda sabitlik, sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasının Avropa İttifaqı üçün vacibliyini vurğuladı. O, Avropa İttifaqının Ermənistan və Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması, sülh müqaviləsinin imzalanması, sərhədlərin delimitasiyası və neqliyyat-kommunikasiya xətlərinin açılması istiqamətində səylərini davam etdirəcəyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin təşəbbüsü və iştirakı ilə keçirilmiş üçtərəfli görüşləri, bu çərçivədə öldə olunmuş razılaşmaları qeyd edərək, ölkəmizin Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh müqaviləsinin imzalanması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, neqliyyat-kommunikasiya xətlərinin açılması istiqamətində danışıqların real nəticələrə gətirib çıxaracağına ümidvar olduğunu ifadə etdi.

Dövlətimizin başçısı işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycanın üzlədiyi genişmiqyaslı mina problemini qeyd etdi və birinci Ermənistan-Azərbaycan müharibəsindən etibarən itkin düşmüş hesab olunan 4000 nəfərə yaxın azərbaycanlının taleyini Ermənistan tərəfindən aydınlıq gətirilməsinin vacibliyini vurğuladı.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Şuşadan dünyaya sülh və əməkdaşlıq çağırışı

Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi Azərbaycanın Zəfərinə Qarabağda şahidlik etdi

"...Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində irəli sürdüyü təşəbbüslər həmrəyliyi və qarşılıqlı dəstəyi möhkəmləndirməyə, təsistumuzun institusional inkişafına və bəlkə də müəyyən mərhələdə onun təşkilatı çevrilməsinə yönəlib".

Prezident İlham Əliyev bu fikirləri ötən həftə Bakının uğurla evsahibliyi etdiyi daha bir beynəlxalq tədbirdə - Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin "Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun gücləndirilməsi" mövzusunda həsr edilən Bakı konfransında bəyan etdi. İlham Əliyev ona da əmin olduğunu bildirdi ki, parlament şəbəkəsi təkcə ölkələr arasında həmrəyliyə töhfə verməyəcək, eyni zamanda dünyanın müxtəlif parlament təşkilatları ilə sıx iş münasibətləri quracaq.

40-dan çox ölkənin parlamenti və 9 beynəlxalq parlament təşkilatı təmsil olunan Bakı konfransı Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin parlamentlərarası əməkdaşlığa verdiyi əhəmiyyətin ayarı göstəricisi oldu. Konfrans iştirakçılarının Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşaya səfər etmələri isə hərəkatın daim sülh və barışığa tərəfdar olmasının, eyni zamanda Zəfər qələməsinin global əməkdaşlıq platformasına çevrilməsinin daha bir təntənəli nümayişi idi.

Yüksək etimad, uğurlu nəticə

Azərbaycan BMT-dən sonra dünyanın ikinci ən böyük təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatına (QH) 2011-ci ildə tamhüquqlu üzv olub. 120 ölkəni birləşdirən QH-yə üzv olduğu ilk gündən etibarən ölkəmiz bütün dövlətlərlə bərabər

əməkdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirməyə yönəlməli siyasət həyata keçirir və hərəkatın bütün təşəbbüslərinə çox fəal şəkildə qoşulur. Buna görədir ki, Azərbaycan hərəkatına üzv olduğu çox qısa zamanda yürütdüyü xarici siyasəti sayəsində bu təsisat daxilində böyük nüfuz və etimad qazanıb.

2019-cu ildə Bakıda Qoşulmama Hərəkatının Zirvə toplantısını müvəffəqiyyətlə həyata keçirən Azərbaycan 2019-2022-ci ilə qədər sədrliyi üzərinə götürüb. Yenə də ölkəmizə böyük hörmət və yüksək etimadın nəticəsi olaraq 120 ölkənin yekdillik qərarı ilə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi 2023-cü ilin axırınadək uzadılıb.

Hərəkatla sədrlik etdiyi dövrdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə təşkilat tərəfindən mühüm global tədbirlər həyata keçirilib. Xüsusən Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə QH-nin pandemiya ilə mübarizə tədbirləri

global səviyyədə təqdir olunub. 2021-ci ilin dekabrında BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyası çərçivəsində assambleyanın plenar iclasında hərəkatın sədri qismində Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə hərəkat üzvləri adından irəli sürülmüş "COVID-19 öleyhinə peyvəndlərə bərabər, məqbul qiymətə, vaxtında və universal ölçətlərin təmin edilməsi" adlı qətnamə BMT-yə üzv dövlətlərin mütləq əksəriyyətinin dəstəyi ilə qəbul edilib.

Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransındakı çıxışında Prezident İlham Əliyev onu da söylədi ki, bizim sayları təkcə həmrəyliyin gücləndirilməsinə və dəstəyin təmin edilməsinə yönəlməmişdir, eyni zamanda ölkələrə dəstək, tibbi və humanitar yardımla bağlı bizim məlumat bazasından istifadə etməyə başlamış Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı üçün də faydalı oldu.

2

Dağlıq və dağətəyi ərazilərdə taxıl biçini sürətlənir

10

"Dəmir yumruq" Minsk qrupunu tarixin arxivinə atdı

Azərbaycan döyüş meydanındakı uğurunu siyasi-diplomatik sferada layiqincə davam etdirir

9

Erməni nümayəndə heyətinin ATƏT PA-dakı bütün cəhdləri iflasa uğradı

"Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və Minsk qrupunun" "dirçəldilməsi" və erməni terrorçularının dərhal azad olunması tələbi ATƏT PA-da rədd edilib

3

Avropa İttifaqının İrəvandakı ofisinə yürüş edildi

Ermənistanda itaətsizlik edənləri orduya göndərirlər

11

Meymunçıçəyinə yoluxanların sayı Avropada üç dəfə artıb

Azərbaycan ÜST-dən ehtiyac yarandıqda istifadə edilməsi üçün 3000 test dəstini təhvil alıb

11

"Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, №12, maddə1301) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 1.1. 1-ci maddədə hər iki halda "5 306 770 072,0" rəqəmləri "5 606 269 569,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.2. 2-ci maddə üzrə:
 - 1.2.1. 1-ci hissədə "4 148 202 903,0" rəqəmləri "4 361 702 400,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.2. 1.1-ci bənddə "1 504 298 579,0" rəqəmləri "1 492 066 100,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.3. 1.2-ci bənddə "205 131 624,0" rəqəmləri "203 463 600,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.4. 1.3-cü bənddə "2 438 772 700,0" rəqəmləri "2 666 172 700,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.5. 3-cü hissədə "1 145 967 169,0" rəqəmləri "1 231 967 169,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3. 3-cü maddə üzrə:
 - 1.3.1. 1-ci hissədə "5 133 000 000,0" rəqəmləri "5 431 199 497,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.2. aşağıdakı məzmununda 1.1-1-ci və 1.1-2-ci bəndlər əlavə edilsin:

1.1-1.	müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən 2022-ci il yanvarın 1-dək pensiya təyin edilmiş əmək pensiyaçılarına (qulluq stajına görə əlavələr alan əmək pensiyaçıları istisna olmaqla) müəyyən edilmiş rüblük maddi yardım xərcləri	220 000 000,0
1.1-2.	müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən 2022-ci il yanvarın 1-dək pensiya təyin edilmiş qulluq stajına görə əlavələr alan əmək pensiyaçılarına müəyyən edilmiş aylıq maddi yardım xərcləri	86 000 000,0

- 1.3.3. 1.2-ci bənddə "182 000 000,0" rəqəmləri "174 199 497,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3.4. 1.2-1-ci bənddə "52 000 000,0" rəqəmləri "46 000 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3.5. 1.2-2-ci bənddə "50 000 000,0" rəqəmləri "47 100 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3.6. 1.2.3-cü bənddə "20 000 000,0" rəqəmləri "24 000 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3.7. 1.2.4-cü bənddə "15 000 000,0" rəqəmləri "12 099 497,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 1.3.8. 3-cü hissədə "48 700 000,0" rəqəmləri "50 000 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Bu Qanunun 1.3.2-ci maddəsi 2022-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyun 2022-ci il

"Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 563-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 402-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1529 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 563-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3-cü maddəsinin 1-ci hissəsinin 1.1-1-ci və 1.1-2-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 1-ci hissəsinin 1.1-1-ci və 1.1-2-ci bəndlərində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur.

2. "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 402-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1529 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1394) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 1.1-ci bənddə "3-cü maddəsinin" sözlərindən sonra "1-ci hissəsinin 1.1-1-ci və 1.1-2-ci bəndlərində," sözləri əlavə edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 1.1-1-ci bənd əlavə edilsin:

"1.1-1. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 1-ci hissəsinin 1.1-1-ci və 1.1-2-ci bəndlərində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur."

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 iyun tarixli 563-VIQD nömrəli Qanununun irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 iyul 2022-ci il

"İşsizlikdən sığorta fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"İşsizlikdən sığorta fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1302) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1-ci maddədə hər iki halda "180 375 536,0" rəqəmləri "181 375 536,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

2. 2-ci maddə üzrə:

2.1. 1-ci hissədə "136 418 476,0" rəqəmləri "143 342 200,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 1.1-ci bənddə "21 709 238,0" rəqəmləri "20 621 100,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.3. 1.2-ci bənddə "21 709 238,0" rəqəmləri "20 621 100,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.4. 1.3-cü bənddə "93 000 000,0" rəqəmləri "102 100 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.5. 3-cü hissədə "2021-ci ilin sonuna işsizlikdən sığorta fondunun istifadə olun-

mamış vəsaiti" sözləri "Əvvəlki illərdə işsizlikdən sığorta fondunun istifadə olunmamış vəsaitindən cari ilin xərclərinə yönəldilən məbləğ" sözləri ilə, "43 907 060,0" rəqəmləri "37 983 336,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

3. 3-cü maddənin 5-ci hissəsində "2 500 000,0" rəqəmləri "3 500 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyun 2022-ci il

Abşeron rayonunun Bakı-Şamaxı-Yevlax (18 km)-Aşağı Güzdək avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Bakı-Şamaxı-Yevlax (18 km)-Aşağı Güzdək avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.26.18-ci yarımbəndində göstərilmiş məbləğin 1,4 milyon (bir milyon dörd yüz min) manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 iyul 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşlarının təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan diasporu ilə iş sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində səmərəli fəaliyyətinə görə aşağıdakı şəxslər təltif edilsinlər:

3-cü dərəcəli "Vətəna xidmətə görə" ordeni ilə

Muradov Fuad Rauf oğlu

"Tərəqqi" medalı ilə

Ağayev Ziya Zəvair oğlu
Əliyev Elşad Nuqay oğlu
Hüseynov Adil Hüseynağa oğlu
Xəlilova Esmira İsmət qızı
Qaraxanova Türkan Nazim qızı
Məmmədov Vüsal Adil oğlu
Rəcəbli Daşqın Allahverdi oğlu
Seyidbəyov Vaqif Həsən oğlu.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 iyul 2022-ci il

Şuşadan dünyaya sülh və əməkdaşlıq çağırışı

Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi Azərbaycanın Zəfərinə Qarabağda şahidlik etdi

"...Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində irəli sürdüyü təşəbbüslər hamraylıyı və qarşılıqlı dəstəyi möhkəmləndirməyə, təsisatımızın institusional inkişafına və bəlkə də müəyyən mərhələdə onun təşkilatı çevrilməsinə yönəlib".

Prezident İlham Əliyev bu fikirləri ötən həftə Bakının uğurla evsahibliyi etdiyi daha bir beynəlxalq tədbirdə - Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin "Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun gücləndirilməsi" mövzusunda həsr edilən Bakı konfransında bəyan etdi. İlham Əliyev ona da əmin olduğunu bildirdi ki, parlament şəbəkəsi təkcə ölkələr arasında hamraylıyı təhfo verməyəcək, eyni zamanda dünyanın müxtəlif parlament təşkilatları ilə sıx iş münasibətləri quracaq.

40-dan çox ölkənin parlamenti və 9 beynəlxalq parlament təşkilatı təmsil olunan Bakı konfransı Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin parlamentlərarası əməkdaşlığa verdiyi əhəmiyyətin əyani göstəricisi oldu. Konfrans iştirakçılarının Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşaya səfər etmələri isə hərəkatın daim sülh və barışığa tərəfdar olmasının, eyni zamanda Zəfər qələmimizin global əməkdaşlıq platformasına çevrilməsinin daha bir təntənəli nümayişi idi.

Yüksək etimad, uğurlu nəticə

Azərbaycan BMT-dən sonra dünyanın ikinci ən böyük təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatına (QH) 2011-ci ildə tam hüquqlu üzv olub. 120 ölkəni birləşdirən QH-yə üzv olduğu ilk gündən etibarən ölkəmiz bütün dövlətlərlə bərabər əməkdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirməyə yönəlmis siyasət həyata keçirir və hərəkatın bütün təşəbbüslərinə çox fəal şəkildə qoşulur. Buna görədir ki, Azərbaycan hərəkatı üzv olduğu çox qısa zamanda yürütdüyü xarici siyasəti sayəsində bu təsisat daxilində böyük nüfuz və etimad qazanıb.

2019-cu ildə Bakıda Qoşulmama Hərəkatının Zirvə toplantısını müvəffəqiyyətlə həyata keçirən Azərbaycanın 2019-2022-ci il əqrəd sədrliyi üzərinə götürüb. Yəni ölkəmizə böyük hörmət və yüksək etimadın nəticəsi olaraq 120 ölkənin yekdil qərarı ilə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi 2023-cü ilin axırına qədər uzadılıb.

Hərəkatı sədrlik etdiyi dövrdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə təşkilat tərəfindən mühüm global tədbirlər həyata keçirilib. Xüsusən Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsləri ilə QH-nin pandemiya ilə mübarizə tədbirləri global səviyyədə təqdir olunub. 2021-ci ilin dekabrında BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyası çərçivəsində assambleyanın plenar iclasında hərəkatın sədri qismində Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə hərəkat üzvləri adından irəli sürülmüş "COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bərabər, məqbul qiymətə, vaxtında və univers-

sal ölçətanlığın təmin edilməsi" adlı qətnamə BMT-yə üzv dövlətlərin mütləq ok-sorriyyətinin dəstəyi ilə qəbul edilib.

Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransındakı çıxışında Prezident İlham Əliyev onu da söylədi ki, bizim söylərimiz təkcə hamraylıyın gücləndirilməsinə və dəstəyin təmin edilməsinə yönəlməmişdir, eyni zamanda ölkələrə dəstək, tibbi və humanitar yardımla bağlı bizim məlumat bazasından istifadə etməyə başlamış Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı üçün də faydalı oldu.

Azərbaycanın QH-yə sədrlik etməsinin uğurlu nəticələrindən biri də Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2021-ci ilin noyabr ayında Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin təsis olunmasıdır. Parlament şəbəkəsi QH-nin prinsip, ideya və məqsədlərinin həyata keçirilməsində parlamentlərin konstruktiv rolunu nəzərə alaraq, üzv dövlətlərin parlamentləri arasında əlaqələrin dərinləşdirilməsi məqsədini daşıyır.

Qürur zirvəmizə səfər

Qoşulmama Hərəkatının təməl ideyasını sülh, təhlükəsizlik və dayanıqlı inkişafın qorunub saxlanması təşkil edir və bu baxımdan QH Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransında iştirak edən nümayəndə heyətlərinin üzvlərinin iyulun 2-də Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşaya səfər etmələri də bir daha bu bəşəri ideyalara sadiqliyi bariz şəkildə sübut etdi.

Şuşa şəhərinə səfərdə Özbəkistan, Qırğızıstan, Malayziya, Liviya, Benin, Bəhreyn, Car, Cibuti, Ekvador, Kamboca, Qambiya, Mozambik, Namibiya, Nepal, Uqanda, Venesuela, Yəmən və Suriya parlament nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri, onları müşayiət edən şəxslər, habelə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının və digər beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak edirdilər.

Yeri gəlmişkən, vurğulayaq ki, Azərbaycan xalqı haqq və ədalət uğrunda çıxdığı Vətən müharibəsini qələbə ilə başa çatdırdıqdan sonra işğaldan azad etdiyi tarixi torpaqlarında yenidən həyatın canlanmasını təmin etmək üçün böyük quruculuq, bərpa işlərinə başlayıb. Parlaq Zəfərimizin üzərindən ötən qısa zamanda 30 ildir ki, erməni vəhşiliyi ilə üz-üzə qalan yurdlarımız artıq dirçəlməyə başlayıb. Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdan anbaan baş verən bu əzəmətli dəyişikliyi bütün dünyada yaxından izləyir. Artıq bu xoş bir ənənəyə çevrilib ki, Azərbaycan səfər edən həm xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz, həm də beynəlxalq ictimaiyyətin nümayəndələri mütləq azad yurdlarımıza gedir, Zəfər yolu ilə qələbə rəmzimiz Şuşaya səfər edirlər.

Erməni vandallığından
dünya dəhşətə gəlir

QH Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransında iştirak edən nümayəndə heyət-

lərinin üzvləri də bu dəyişilməz ənənəyə sadiq qalaraq yollarını Qarabağımızın baş tacından saldılar.

Milli Məclisin spikeri, Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin sədri Sahibə Qafarova və digər rəsmi şəxslərin müşayiət etdiyi qonaqlar səfər çərçivəsində Qarabağın "Hava qapısı" adlandırılan Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında oldular və Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə qısa müddətdə tikilərək istifadəyə verilməmiş bu hava limanının texniki imkanları ilə maraqlandırdılar.

Füzülinin Şuşaya yola düşən səfər iştirakçıları yolboyu Ermənistanın işğalı dövründə dağıdılmış və viran qoyulmuş köndləri, yaşayış evlərini öz gözləri ilə gördülər, işğal dövründə Azərbaycanın səhər və qəsəbələrinin, məktəblərin, mədəniyyət evlərinin və abidələrinin, kitabxanaların işğalçı qüvvələr tərəfindən necə viran edildiyi, xaraba qoyulduğu barədə məlumatlandırıldılar.

Şuşanın qədim Qala divarlarını seyr edən qonaqlara şəhər meydanı və orada qoyulmuş Azərbaycanın görkəmli mədəniyyət xadimləri Xurşidbanu Natəvanın, Bülbülün, Üzeyir bəy Hacıbəylinin ermənilər tərəfindən güllələnmiş heykəlləri barədə məlumat verildi. Gözinti zamanı qonaqlar Şuşa şəhərində ermənilərin tarixi və mədəniyyət abidələrimizə vurduqları ziyanın əyani şahidi oldular.

Qurucu Azərbaycan xalqı

Əlamətdar tədbirlərin keçirildiyi Cıdır düzündə olan Bakı konfransının iştirakçıları keçilməz sıldırımaları aşaraq buraya qalxan və canları, qanları bahasına Şuşanı azad edərək Azərbaycana zəfər qazandıran qəhrəman oğullarımızın şücaətlərindən də xəbərdar oldular.

Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransının iştirakçıları yolboyu işğaldan azad olunmuş ərazilərdə dövlətimizin apardığı quruculuq və abadlıq işlərinə də şahidlik etdilər. Şuşada parlament nümayəndə heyətlərinə Qala divarları, şəhərin tarixi, işğal dövründəki vəziyyəti və bu gün aparılan quruculuq və abadlıq işləri barədə geniş məlumat verildi.

Şəhərdəki tarixi abidələrin və məscidlərin Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa nəzarəti ilə bərpa olunduğu bildirildi.

Ölkəmizə gələrək Qarabağa səfər edən dünya ictimaiyyətinin digər nümayəndələri kimi, QH Parlament Şəbəkəsinin Bakı Konfransında iştirak edən nümayəndə heyətlərinin üzvləri də Şuşada larkən bir daha işğalçı ermənilərin vandallıqlarını, eləcə də Azərbaycan xalqının və dövlətinin işğaldan azad etdiyi tarixi torpaqlarında qısa müddət ərzində gördüyü böyük işlərin fonunda onun gücünü və özmini gördülər.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

"Tarixi Azərbaycan torpaqlarındaki maddi-mədəni irsimiz: İrəvandan Zəngəzuradək" kitabının təqdimatı keçirilib

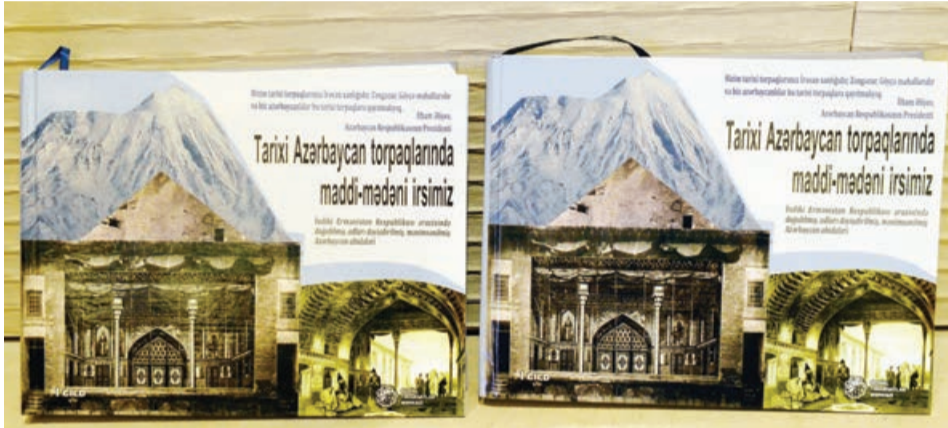
İyulun 4-də "Tarixi Azərbaycan torpaqlarındaki maddi-mədəni irsimiz: İrəvandan Zəngəzuradək" kitabının təqdimatı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi (STM) tərəfindən ərsəyə gətirilən kitabda tarixi və geosiyasi vəziyyətə, Cənubi Qafqazın erməniləşdirilməsi və ermənilərin tarixi torpaqlarımızda maddi-mədəni irsi işğal siyasətinə, 1988-1989-cu il deportasiyasına yer verilib.

Təqdimat mərasimində çıxış edən Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Zahir Oruc bildirib ki, Vətən müharibəsində Qələbə təkcə gələcəyimizə deyil, həm də keçmişimizə, çox minillik tariximizə həssas münasibətə, onu yenedən qiymətləndirməyə fürsətlər yaradır. "Erməni düşməni və işğal" terminlərini tarixə qovuşduraraq, bunlarla da yeni siyasi və milli kimlik qazanan xalqımız indi İrəvana və Zəngəzura, Göycəyə və bütün tarixi torpaqlara gedən yolları inşa edir, çoxəsrlik qan yaddaşını qaytarır və mədəni-məhvə intibahının yeni mərhələsinə qədəm qoyur. Prezident İlham Əliyevin "İrəvana qayıdacağıq, lakin dinc yolla" çağırışı hər hansı sülh razılaşmalarını gərkəşlədirmək üçün taktiki təzyiqlərdən çox, uzağa gedən strateji dövlət kursudur. Ona görə də ölkə rəhbərinin Qarabağdan sonra dövlətimizin yeni milli hədəflərə yönəlmək, onun ideoloji-siyasi konseptini və elmi əsaslarını formalaşdırmaq çağırışına cavab olaraq, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi institusional bir əsəri Azərbaycan ictimaiyyətinə təqdim edir. Kitab yalnız dövlət rəsmiləri və diplomatlara deyil, həm də vətəndaşlara, xüsusən də yazılı mənbələrdə, bir-birini əvəzləyən nəsilərin yaddaşında diri və canlı qalan maddi-mədəni irs nümunələrini bir araya gətirməklə ümumxalq ensiklopediyası yaratmağa çalışır. Mühüm milli və məhvə ideyaları söykənən tədqiqatın nəticəsi olan "Tarixi Azərbaycan torpaqlarında maddi-mədəni irsimiz" kitabı təkcə hazırkı Ermənistanla azərbaycanlılara məxsus irsin məhv edilməsi və yer üzündən silinməsinin miqyasını, statistikasını göstərmir, həm də abidələrin dağıdıldığı yaddaş, əfsanələr, inanc və hekayələri onların pasportu, ruhi və fiziki kimliyi, milli tariximizin "hard-disk" şəklində yenedən bərpa edir.

Məlumat verilib ki, kitabda 244 abidənin tarixi hərtərəfli araşdırılır və düzgün elmi təsnifata uyğun onların reyestri verilir. Əsərdə 49 pir, ocaq və ziyarətgah, 40 məscid, 38 qəbirüstü abidə, 15 məbəd, 13 qala, 19 alban kilsəsi, 13 karvansara, 8 türbə, 6 etnoqrafik-arxeoloji abidə, 6 günbəz, 5 qəbirüstü heykəl, 5 körpü, 3 məqbərə, 3 sərdabə, 3 arxeoloji abidə, 3 daşüstü yazı, 2 mədrəsə, 2 məhəllə, 2 imarət, 9 qayayüstü təsvir, qədim yaşayış məskənləri haqqında yerli və xarici mənbələrdən toplanan məlumatlar ilk dəfə aşkarlanaraq mövcud siyahıya əlavə edilib. Yüzlərlə xarici və mötəbər ədəbiyyat sənədlərinə, etibarlı, nüfuzlu mərkəzlər tərəfindən qəbul olunan müəlliflərə istinad olunub.

"Prezidentin "Böyük qayıdış planı" bütün torpaqlarda maddi-mədəni irsimizi təzadən qaytaracağı, bizi Kürəkçay, Güllüstan, Türkmençay və Qars müqavilələrindən əvvəlki torpaqlara qaytarmağı hədəf alır. Bu, əlbəttə, silahlı və hərbi işğalları deyil, məhz silahlı müharibələri, sülh savaşımlarını nəzərdə tutur. Şübhə yoxdur ki, bu mübarizə fərqli orduun-elmi, intellektual və ideya komandalarının, siyasi xüsusi təyinatlıların yaradılmasını tələb edir. Deməli, Böyük qayıdış təkcə Qarabağa deyil, bütün tarixi torpaqlara gedən yolları açmaqdır. Planın birinci və ikinci mərhələsi babalarımızın, əcdadlarımızın mirası olan yerlərə dönüşü təmin etməklə bir milləti bütövlüyünə və əsli-

kökünə qovuşduracaq", - deyə Zahir Oruc qeyd edib.

Qonşu ölkələrdəki arxiv sənədlərimizin araşdırılmasına başlanıldığını deyən mədəniyyət naziri Anar Kərimov Mədəniyyət Nazirliyi olaraq hazırda bu məsələnin üzərində iş getdiyini bildirib. Nazir qeyd edib ki, bu layihə çərçivəsində qonşu dövlətlərdəki olan arxiv sənədlərinin araşdırılması, özəli torpaqlarımız olan İrəvanda və Zəngəzurda Azərbaycanı aid tarix-mədəniyyət abidələrini haqqında tədqiqatın həyata keçirilməsi, bunun nəticəsində nəşrlərin çap edilməsi və beynəlxalq səviyyədə təbliği nəzərdə tutulub.

A.Kərimov bərpa-quruculuq işlərinin digər tarixi torpaqlarımızda davam etdirilməsinə inamını ifadə edərək deyib: "Artıq zaman dəyişib. Ermənistan Respublikasının 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında saxladığı doğma torpaqlarımız Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə özünü itirməyən ermənilər tərəfindən dağıdılmış, mənimisənilmiş Azərbaycan abidələrinə, tarixi-mədəni irsimizə həsr olunmuş bu tədbirin əhəmiyyətini xüsusi vurğulayırıq.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin tarixi irsimizin qorunmasına və təbliğinə daim xüsusi diqqət yetirdiklərini vurğulayan Əli Hüseynli bildirib: "Uzun illər ərzində həm post-sovet məkanında, həm də dünyada Azərbaycan-Ermənistan konfliktinin Qarabağ münafişəsi kimi çatdırılmasına cəhd olunub. Əslində isə hadisələrin başlanmasının əsas səbəbi Moskvada Ulu Öndərin ədalətli şəkildə hakimiyyətdən kənarlaşdırılması və bundan sonra azərbaycanlıların Ermənistandan deportasiya olunmasıdır. Təəssüf ki, o dövrdəki sənədlərdə bu bəhrənin qarşısını almaq istiqamətində addım atmadılar. Hətta bu hadisələri işğaldırmağa belə cəhd etmədilər. Buna görə də azərbaycanlıların deportasiyası mövzusu qapalı qaldı. Bundan istifadə edən ermənilər sonra isə Qarabağ mövzusunda ön çəkə bildilər".

Bu kitabın mühüm məsələləri əks etdirdiyini, Azərbaycanın qədim torpaqlarının Ermənistan tərəfindən mənimisənilməsinin qarşısını almaq istiqamətində uğurlu nəticələr və bələcəyini deyən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı nəşrin xarici dillərdə də tərcümə ediləcəyini vurğulayıb.

"Biz 44 günlük Vətən müharibəsində qalib gəlmişik. Ermənilər tarixi-dini abidələrimizi saxtalaşdırıblar. Nəinki İslam dininə aid, hətta Qafqaz Albaniyasına aid abidələri də məhv edib, mənimisəniblər. Biz həmin tarixi-dini abidələrin varisiyik. Bu gün ermənilər Qafqazda olan abidələrin onların olması barədə saxta yazılar nəşr etdirirlər. Tarixi sənədlərə nəzər salsaq görərik ki, orada erməni adlarına rast gəlinmir. Amma ermənilər Azərbaycanı məxsus ərazilərin adlarını dəyişiblər. Bu

da erməni saxtakarlığın bariz nümunəsidir. Tarixi adların geri qaytarılması çox vacib əhəmiyyətə malikdir", - deyə M.Qurbanlı əlavə edib.

Türkmençay və Ədirmə müqavilələrindən sonra Azərbaycan torpaqlarına yüz minlərlə ermənilərin köçürülməsi prosesi başlandıqını deyən Milli Məclisin deputatı, Qaçqınlar Cəmiyyətinin sədri Əziz Ələkbərlilə əlavə edib ki, 1988-1989-cu illərdəki deportasiya siyasəti SSRİ dağıldıqdan sonra indiki Ermənistanda daha qəddar şəkildə, vəhşicəsinə davam etdirilib. Ermənistan qanunverici orqanının qərarları ilə azərbaycanlılara məxsus yaşayış məntəqələrinin, eyni zamanda çayların, göllərin, təpələrin adları dəyişdirilib, tarixi, maddi-mədəni irs tamamilə silinib və erməniləşdirilib. Bu, Ermənistanda vandalizmin, yerli xalq olan azərbaycanlıların irsində vəhşicəsinə təhqir edilərək, 235 səhiyyə ocağı, 112 uşaq bağçası, 152 məişət evi ermənilərə ötürülüb. Azərbaycanlılara məxsus 223 qəbiristanlıq, 49 məscid, 68 tarixi, 7 memarlıq abidəsi tədricən erməni vandalları tərəfindən dağıdılıb.

Digər çıxış edənlər Cənubi Qafqazın erməniləşdirilməsi siyasətindən, XIX əsrin əvvəllərində Rusiya, Türkiyə və İran dövlətləri arasında bağlanan Kürəkçay, Güllüstan, Ədirmə və Türkmençay müqavilələrindən sonra Azərbaycan torpaqlarına ermənilərin kütləvi köçürülməsinə başlanmasından danışıblar. Bildiriblər ki, bölgənin erməniləşdirilməsi siyasətinin əsas tutulması ilə buna paralel şəkildə tarixi Azərbaycan torpaqları olan İrəvan, Göycə, Zəngəzur və Zəngibasar bölgəsində yaşayan azərbaycanlıların öz tarixi yurdlarından deportasiyasına və soyqırımına başlanılıb. Tarixdə ilk erməni dövlətinin 1918-ci il mayın 28-də keçmiş İrəvan xanlığının ərazisində yaradılmasından, Ermənistan adlanan dövlətin tarixi Azərbaycan ərazilərində qurulması haqqında məlumatlar verilib. Qeyd olunub ki, XX əsrin əvvəllərində Rusiyanın mərkəzi əyalətlərindən rusların, İran və Türkiyədən isə ermənilərin tarixi Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi ilə bölgədə əhəlin etnik tərkibi dəyişdirilib və ermənilərin bölgəyə gəlməsi ilə tarixi torpaqlar igtışaş və münafişə mərkəzinə çevrilib. İyirminci əsrdə ermənilərin azərbaycanlılara qarşı apardıqları etnik təmizləmə və tarixi abidələrə qarşı həyata keçirilən vandallıq aktları nəticəsində monoetnik erməni dövləti yarandı. Azərbaycanlıların varlığını özündə əks etdirən bütün tarixi-memarlıq abidələri yer üzündən silinib, qəbiristanlıqlar dağıdılıb.

Tədbirin sonunda iştirakçılar tərəfindən əsrlərboyu azərbaycanlıların yaşadığı indiki Ermənistan Respublikasındakı ərazilərdə erməni dövlətinin həyata keçirdiyi maddi-mədəni abidələrin məhv edilməsi və erməniləşdirilməsi ilə bağlı UNESCO-nun baş direktoru Odrü Azuleyö müraciət olunub.

Azərbaycanın xarici işlər naziri İranda rəsmi səfərdədir

İyulun 4-də İrana rəsmi səfəri çərçivəsində xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, İran Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi iyunun 28-də Aşqabadda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə görüşünü məmnunluqla xatırlayıb. O, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə səmimi salamlarını çatdırıb. Prezident Seyid İbrahim Rəisi İranla Azərbaycan arasında əlaqələrin dərin köklərə sahib olduğunu bildirib və iki ölkə arasında mədəni və tarixi əlaqələrin xalqlarımızın istəyindən irəli gəldiyini söyləyib. Bundan sonra da əlaqələrin inkişafının təmin olunması üçün ticarət dövryyəsinin artırılmasının zərurətini vurğulayan Prezident Seyid İbrahim Rəisi ikitərəfli əlaqələrin regional əməkdaşlığa da öz töhfəsini verəcəyini qeyd edib.

Nazir Ceyhun Bayramov iki ölkə arasında mövcud olan tarixi, dini və mədəni bağlardan söhbət açaraq əlaqələrin inkişafında dövlət başçıların görüşlərinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini söyləyib. Bu xüsusda iki ölkənin prezidentləri arasında qısa zamanda iki görüşün keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Nazir Ceyhun Bayramov iki ölkə prezidentlərinin Aşqabadda keçirdiyi görüşdə əldə olunan razılıqlar və verilən tapşırıqlara müvafiq olaraq İranda öz homkari ilə fərdali danışıqların aparıldığını qeyd edib.

Nazir həmçinin iki ölkə arasında energetika, neqliyyat, kommunikasiya sahələrində həyata keçirilən birgə layihələrdən söz açıb. Bu xüsusda Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında yeni kommunikasiya bağlantılarının yaradılmasının, o cümlədən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə birgə layihələrin həyata keçirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşdə həmçinin bölgədəki cari vəziyyəti ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Regional sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsinin və istiqamətə region ölkələrinin əməkdaşlığının vacib olduğu bildirilib.

Digər çıxış edənlər Cənubi Qafqazın erməniləşdirilməsi siyasətindən, XIX əsrin əvvəllərində Rusiya, Türkiyə və İran dövlətləri arasında bağlanan Kürəkçay, Güllüstan, Ədirmə və Türkmençay müqavilələrindən sonra Azərbaycan torpaqlarına ermənilərin kütləvi köçürülməsinə başlanmasından danışıblar. Bildiriblər ki, bölgənin erməniləşdirilməsi siyasətinin əsas tutulması ilə buna paralel şəkildə tarixi Azərbaycan torpaqları olan İrəvan, Göycə, Zəngəzur və Zəngibasar bölgəsində yaşayan azərbaycanlıların öz tarixi yurdlarından deportasiyasına və soyqırımına başlanılıb. Tarixdə ilk erməni dövlətinin 1918-ci il mayın 28-də keçmiş İrəvan xanlığının ərazisində yaradılmasından, Ermənistan adlanan dövlətin tarixi Azərbaycan ərazilərində qurulması haqqında məlumatlar verilib. Qeyd olunub ki, XX əsrin əvvəllərində Rusiyanın mərkəzi əyalətlərindən rusların, İran və Türkiyədən isə ermənilərin tarixi Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi ilə bölgədə əhəlin etnik tərkibi dəyişdirilib və ermənilərin bölgəyə gəlməsi ilə tarixi torpaqlar igtışaş və münafişə mərkəzinə çevrilib. İyirminci əsrdə ermənilərin azərbaycanlılara qarşı apardıqları etnik təmizləmə və tarixi abidələrə qarşı həyata keçirilən vandallıq aktları nəticəsində monoetnik erməni dövləti yarandı. Azərbaycanlıların varlığını özündə əks etdirən bütün tarixi-memarlıq abidələri yer üzündən silinib, qəbiristanlıqlar dağıdılıb.

Tədbirin sonunda iştirakçılar tərəfindən əsrlərboyu azərbaycanlıların yaşadığı indiki Ermənistan Respublikasındakı ərazilərdə erməni dövlətinin həyata keçirdiyi maddi-mədəni abidələrin məhv edilməsi və erməniləşdirilməsi ilə bağlı UNESCO-nun baş direktoru Odrü Azuleyö müraciət olunub.

İyulun 4-də İrana rəsmi səfəri çərçivəsində xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi ilə görüşüb.

Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonlarında bərpa və quruculuq işlərində iştirak etməkdə maraqlı olduğunu ifadə edib. Nazir Ceyhun Bayramov qarşı tərəfə cari regional vəziyyət, postmünafişə dövründə Azərbaycanın sülhün və sabitliyin bərqərar olması üçün irəli sürdüyü təkliflər, bu istiqamətdə atdığı addımlar barədə məlumat verib.

Eyni zamanda İranla sərhəddə Azərbaycanın 132 kilometrlik sərhədinin işğaldan azad edilməsinin əməkdaşlığı üçün yeni imkanlar yaratdığı qeyd edilib.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər regional məsələlər müzakirə edilib, regionda sülh və sabitliyin təmin olunmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

İyulun 4-də İrana rəsmi səfəri çərçivəsində xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov İran İslam Respublikasının xarici işlər naziri Hüseyn Əmir-Abdullahian ilə görüşüb.

Nazir Ceyhun Bayramov dövlət və qonaqpərvərliyə görə təşəkkür ifadə edib. 2021-ci ilin dekabr ayında İran xarici işlər nazirinin Azərbaycanla səfərini xatırlayan nazir qarşılıqlı səfərlərin ikitərəfli əlaqələrin inkişafına verdiyi töhfəni qeyd edib. Qısa zamanda ölkə prezidentləri arasında iki dəfə görüşlərin keçirilməsinin Azərbaycan və İran arasında əlaqələrin inkişafının göstəricisi olduğu vurğulanıb.

Nazir Ceyhun Bayramov ötən il ərzində iki ölkə arasında ticarət dövryyəsinin 30 faiz, 2022-ci ilin ilk yarısında isə 18 faiz artıdığını qeyd edərək bu istiqamətdə inkişaf üçün potensialın daha çox olduğunu bildirdi.

Azərbaycan və İran arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq, bu xüsusda "Xudafarin" və "Qız Qalası" layihələrinin əhəmiyyəti ifadə edilib. Ölkələrimiz arasında xüsusi neqliyyat sahəsində səmərəli regional əməkdaşlığın mövcud olduğunu vurğulayıb.

Məhəmməd Baqer Qalibaf Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu və Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında kommunikasiya bağlantılarının yaradılmasında İranın hər zaman dəstək verməyə hazır olduğunu və bu layihələrin həyata keçirilməsində İran tərəfinin qərarlı olduğunu bildirdi. Eyni zamanda İran İslam Respublikasının Azərbaycanın Şərqi

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

İranda rəsmi səfərdədir

Erməni nümayəndə heyətinin ATƏT PA-dakı bütün cəhdləri iflasa uğradı

"Dağlıq Qarabağ münafişəsi və Minsk qrupunun" "dirçəldilməsi" və erməni terrorçularının dərhal azad olunması tələbi ATƏT PA-da rədd edilib

Xəbər verildiyi kimi, Böyük Britaniyanın Birminqem şəhərində ATƏT PA-nın İllik Sessiyası keçirilir. İyulun 6-dək davam edəcək sessiyada Azərbaycan nümayəndə heyəti iştirak edir.

İllik Sessiyada erməni nümayəndə heyəti və ermənipərəst işveçli deputat Bjorn Soder tərəfindən müvafiq olaraq ATƏT PA-nın Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik üzrə ümumi komitəsi və Demokratiya, insan haqları və humanitar məsələlər üzrə ümumi komitəsinin qətnamə layihələrinə ölkəmizin maraqlarına zidd olan dəyişiklik irəli sürülmüşdür.

Belə ki, erməni nümayəndə heyətinin rəhbəri Eduard Ağacanyan tərəfindən irəli sürülmüş Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik üzrə ümumi komitəsinin qətnamə layihəsinə "Dağlıq Qarabağ münafişəsi"ni və "ATƏT-in Minsk Qrupu"nu daxil etmək məqsədilə hazırladığı dəyişiklik müzakirəyə çıxarılıb.

Qeyd olunan düzəliş müzakirəsi zamanı Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Azay Quliyev erməni nümayəndə heyətinin təklifinə tutarlı arqumentlərlə cavab verərək assambleyanı müharibədən sonra mövcud olan reallığa zidd olan dəyi-

şiklikli qəbul etməməyə çağırıb. Ermənistanın təklifi səsə qoyulub, 27 səs əleyhinə, 12 səs lehinə olmaqla düzəliş rədd edilib.

ATƏT PA-nın Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik üzrə ümumi komitəsinin iclasının davamında ermənipərəst işveçli deputat Bjorn Soderin "saxlanılan erməni hərbiçilərinin dərhal azad olunması Azərbaycanın tələbi"ni dəstəkləyən təklifi, eləcə də mədəni irsin qorunması naminə UNESCO texniki missiyasının qəbul edilməsinə yönəlik çağırışı müzakirəyə çıxarıb.

İşveçli deputatın təklifinə qarşı çıxan Azay Quliyev söz alaraq həbs edilmiş erməni hərbiçilərinin müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq cəzalandırıldığını, bununla bağlı Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin və Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin müvafiq qərarlarının olduğunu, UNESCO-nun fəaliyyətinə ermənilər tərəfindən süni əngəllərin yaradıldığını əsas gətirərək, ATƏT PA tərəfindən bu bəndin qəbul edilməsinin yanlış olduğunu vurğuladı.

Soderin təklifi səsə qoyulub, 24 əleyhinə 12 lehinə olmaqla rədd edilib.

Ermənistanın Azərbaycanı qarşı qətnamə bəndininin qəbul edilməsi ilə bağlı etdiyi üçüncü cəhd ATƏT PA-nın Demok-

ratiya, insan haqları və humanitar məsələlər üzrə ümumi komitəsinin qətnamə layihəsinin müzakirəsi zamanı edilib.

Bu dəfə Ermənistan nümayəndə heyətinin üzvü Mariya Karapetyanın yeno Dağlıq Qarabağ və münafişənin mövcudluğuna istinad edən, erməni hərbiçilərinin azad olunmasını özündə əks etdirən təklifi müzakirəyə çıxarıb.

Ermənilərin təklifinə qarşı çıxan Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Azay Quliyev bu təklifin birtərəfli və əsassız olduğunu, hazırda Avropa Birliyi tərəfindən aparılan üçtərəfli Brüssel danışıqlarında zəruri məsələlərin müzakirə edildiyini, bu kimi mövzularda ATƏT PA-nın qətnaməsinin salınmasını zərərli olacağını əsas gətirərək assambleya üzvlərini bu təklifi qəbul etməməyə çağırıb.

Karapetyan tərəfindən hazırlanan düzəliş səsə qoyuldu, 18 səs əleyhinə, 11 lehinə olmaqla rədd edilib.

Beləliklə, Böyük Britaniyanın Birminqem şəhərində işini davam etdirən ATƏT PA-nın İllik Sessiyasında Ermənistan tərəfindən Azərbaycan əleyhinə hazırlanan və təqdim olunan bütün düzəlişlərin və təkliflərin qarşısı qətiyyətlə alınıb.

"Azərbaycan"

"Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin 1 hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1300) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1-ci və 2-ci maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"**Maddə 1.** Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il döv-

lət büdcəsinin gəlirləri 29 197 800,0 min manat, xərcləri 32 303 800,0 min manat (o cümlədən mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 28 167 624,0 min manat, yerli gəlirləri 1 030 176,0 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 31 233 684,0 min manat, yerli xərcləri 1 070 116,0 min manat) məbləğində təsdiq edilsin.

"**Maddə 2.** Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədaxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulsun:

	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (min manatla)
2.1.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	1 485 000,0
2.2.	Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	5 290 000,0
2.3.	Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	46 000,0
2.4.	Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	236 045,0
2.5.	Əlavə dəyər vergisi	5 718 700,0
2.5.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	3 085 000,0
2.6.	Sadələşdirilmiş vergi	235 000,0
2.7.	Aksizlər	1 276 846,0
2.7.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksizlər	170 000,0
2.8.	Yol vergisi	126 500,0
2.8.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan yanacaqə görə və xarici dövlətlərdə qeydiyyatda olan avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	50 000,0
2.9.	Mədən vergisi	142 023,0
2.10.	Gömrük rüsumları	1 300 000,0
2.11.	Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətli tənzimlənən məhsulların kontrakt (sats) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən yığımlar	95 386,0
2.12.	Xarici dövlətlərə verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar	1 800,0
2.13.	Səhmlərində dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər	106 500,0
2.14.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandan (qurumdan) daxilolmalar (transferti yuxarı həddi)	11 517 500,0
2.15.	Dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar	16 000,0
2.16.	Dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	9 000,0
2.17.	Dövlət rüsumu	363 500,0
2.18.	Vergi orqanlarının xətti ilə toplanan sair daxilolmalar	21 000,0
2.19.	Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	834 000,0
2.20.	2022-ci il yanvarın 1-nə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondlarının vəsaitinin qalığı	183 300,0
2.21.	Sair daxilolmalar	193 700,0

2. 3-cü maddə üzrə:

- 3.1.1-ci maddədə "309 865,0" rəqəmləri "662 165,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 3.1.1-ci maddədə "116 500,0" rəqəmləri "126 500,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 3.1.3-cü maddədə "50 000,0" rəqəmləri "60 000,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 3.1.4-cü maddədə "89 500,0" rəqəmləri "238 500,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- aşağıdakı məzmununda 3.1.8-ci maddə əlavə edilsin:

3.1.8.	2022-ci il yanvarın 1-nə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı məqsədli büdcə fondlarının vəsaitinin qalığı	183 300,0
--------	--	-----------

3. 7-ci və 9-cu maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"**Maddə 7.** Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilsin:

	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
7.1.	Umumi dövlət xidmətləri	4 355 310 544,0
7.1.1.	qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyəti	1 481 804 728,0
7.1.2.	beynəlxalq münasibətlər	370 750 000,0
7.1.3.	xarici yardımlar	12 000 000,0
7.1.4.	elm	204 937 485,0
7.1.5.	seçkilərin keçirilməsi və statistika tədbirləri	29 638 331,0
7.1.6.	büdcələrarası transferlər	464 180 000,0
7.1.6.1.	yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən dotasiya	5 300 000,0
7.1.6.2.	yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən subvensiya	1 300 000,0
7.1.6.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya	457 580 000,0
7.1.7.	dövlət borcu	1 792 000 000,0
7.2.	Müdafiə və milli təhlükəsizlik	5 084 759 665,0
7.2.1.	müdafiə qüvvələri	2 164 704 591,0
7.2.2.	milli təhlükəsizlik	295 006 782,0
7.2.3.	sərhəd xidməti	433 205 951,0
7.2.4.	müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	4 680 977,0
7.2.5.	müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsinə aid edilən digər fəaliyyətlər	2 187 161 364,0
7.2.5.1.	xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər	2 180 442 500,0
7.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq	2 482 255 232,0
7.3.1.	məhkəmə hakimiyyəti	133 666 345,0
7.3.2.	hüquq-mühafizə	1 840 747 828,0
7.3.3.	prokurorluq	108 577 339,0
7.3.4.	məhkəmə qərarlarının icrası	10 000 000,0
7.3.5.	hüquqi yardım	4 390 106,0
7.3.6.	məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq sahələrinə aid edilən digər fəaliyyətlər	384 873 614,0
7.4.	Təhsil	3 886 648 443,0
7.4.1.	məktəbəqədər təhsil	377 004 282,0
7.4.2.	ümumi təhsil	2 091 019 320,0
7.4.3.	peşə təhsili	63 843 628,0
7.4.4.	orta ixtisas təhsili	87 350 384,0
7.4.5.	ali təhsil	60 254 899,0
7.4.6.	əlavə təhsil	8 679 522,0
7.4.7.	təhsil sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	7 020 701,0
7.4.8.	təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	1 191 475 707,0
7.5.	Səhiyyə	1 708 797 316,0
7.5.1.	poliklinikalar və ambulatoriyalar	1 804 324,0
7.5.2.	xəstəxanalar	169 953 633,0
7.5.3.	səhiyyə sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	2 590 726,0
7.5.4.	səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər	1 534 448 633,0
7.5.4.1.	əhəlinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına icbari tibbi sığortalınması xərcləri və səhiyyə sahəsində bir sıra dövlət proqramlarının və tədbirlərin maliyyə təminatı	1 125 674 629,0
7.6.	Sosial müdafiə və sosial təminat	3 728 597 932,0
7.6.1.	sosial müdafiə	278 277 813,0
7.6.2.	sosial təminat	5 585 422,0
7.6.3.	sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə tətbiqi tədqiqatlar	50 000,0
7.6.4.	sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər	3 444 684 697,0
7.6.4.1.	dövlət sosial müdafiə fondunun büdcəsinin balanslaşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsinin öhdəliklərinin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan vəsait	1 231 967 169,0
7.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	463 165 531,0
7.7.1.	mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	206 190 611,0
7.7.2.	televiziya, radio və nəşriyyat	54 155 734,0
7.7.3.	bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti	45 432 341,0
7.7.4.	mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti sahəsinə aid olan digər müəssisə və tədbirlər	157 386 845,0
7.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	272 673 797,0
7.8.1.	mənzil	49 101 755,0
7.8.2.	kommunal təsərrüfatı	117 094 481,0
7.8.3.	su təsərrüfatı	14 500 000,0
7.8.4.	mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	91 977 561,0
7.9.	Kənd təsərrüfatı	997 322 754,0

7.9.1.	kənd təsərrüfatı tədbirləri	477 483 667,0
7.9.2.	baytarlıq	47 535 447,0
7.9.3.	meliorasiya	459 939 640,0
7.9.4.	kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər	12 364 000,0
7.10.	Ətraf mühitin mühafizəsi	292 153 686,0
7.10.1.	bioloji zənginliyin qorunması	8 180 796,0
7.10.2.	hidrometeorologiya tədbirləri	10 966 058,0
7.10.3.	məşə təsərrüfatı	15 467 857,0
7.10.4.	balıqçılıq və ovçuluq	1 443 272,0
7.10.5.	ərazilərin təmizlənməsi, çirkab suların yığılması və təmizlənməsi	255 545 703,0
7.10.6.	ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	550 000,0
7.11.	İqtisadi fəaliyyət	7 067 986 323,0
7.11.1.	nəqliyyat və rabitə	217 348 340,0
7.11.2.	iqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	56 070 992,0
7.11.3.	tikinti və səhərsalma	5 972 270 500,0
7.11.3.1.	dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	3 286 400 000,0
7.11.3.2.	işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpa	2 670 000 000,0
7.11.4.	geodeziya və faydalı qazıntılar	8 175 975,0
7.11.5.	yanacaq və enerji kompleksi	1 900 000,0
7.11.6.	iqtisadi fəaliyyət ilə bağlı digər xidmətlər	812 220 516,0
7.12.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xərclər	1 964 128 777,0
7.12.1.	ehtiyat fondları	628 000 000,0
7.12.1.1.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	518 000 000,0
7.12.1.2.	dövlət büdcəsinin ehtiyat fondu	110 000 000,0
7.12.2.	məqsədli büdcə fondları	662 165 000,0
7.12.2.1.	müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondları	662 165 000,0
7.12.3.	valyuta konvertasiyası	4 000 000,0
7.12.4.	əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət	669 963 777,0
7.12.4.1.	dövlət ehtiyatlarının yaradılması	42 316 300,0
7.12.4.2.	fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	20 000 000,0
7.12.4.3.	ehtiyata və ya istifadəyə buraxılmış hərbiçilərə mənzil kirayəsi ilə bağlı xərclər	11 946 580,0
7.12.4.4.	sosial-iqtisadi və digər tədbirlər üzrə xərclər	595 700 897,0

"**Maddə 9.** Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 11 740 000 000,0 manat, o cümlədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fonduna aid olan məbləğ 120 500 000,0 manat, yerli xərclər 1 070 116 000,0 manat, gəlirlərin

yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin məbləği 10 589 324 000,0 manat, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi 39 940 000,0 manat məbləğində təsdiq edilsin.

(manatla)

Sıra №-si	Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər		Yerli xərclər	Gəlirlərin yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin aşağı həddi	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi
		Cəmi	o cümlədən Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fonduna aid olan məbləğ			
	Şəhərlər					
1.	Bakı	10 631 330 000	88 584 100	436 235 000	10 106 510 900	0
2.	Gəncə	80 560 000	1 457 700	41 937 000	37 165 300	0
3.	Lənkəran	28 800 000	1 983 900	16 851 000	9 965 100	0
4.	Mingəçevir	32 400 000	65 000	22 777 000	9 558 000	0
5.	Naftalan	7 700 000	2 000	3 972 000	3 726 000	0
6.	Sumqayıt	158 904 000	1 977 400	52 583 000	104 343 600	0
7.	Şəki	31 260 000	1 484 500	15 586 000	14 189 500	0
8.	Şirvan	27 986 000	1 385 300	7 140 000	19 460 700	0
9.	Yevlax	21 718 000	2 131 900	11 603 000	7 983 100	0
10.	Xankəndi					
	Rayonlar					
11.	Abşeron	66 000 000	166 000	19 424 000	46 410 000	0
12.	Ağcabədi	21 100 000	1 338 600	11 715 000	8 046 400	0
13.	Ağdam	7 950 000	35 000	12 842 000	0	4 927 000
14.	Ağdaş	11 000 000	12 000	9 641 000	1 347 000	0
15.	Ağstafa	9 597 000	41 000	9 530 000	26 000	0
16.	Ağsu	11 960 000	815 100	6 546 000	4 598 900	0
17.	Astara	15 177 000	1 710 000	6 996 000	6 471 000	0
18.	Balakan	8 001 000	1 103 000	7 813 000	0	915 000
19.	Beyləqan	14 600 000	33 000	7 817 000	6 750 000	0
20.	Bərdə	17 523 000	61 000	10 806 000	6 656 000	0
21.	Biləsuvar	15 000 000	1 817 000	6 422 000	6 761 000	0
22.	Cəbrayıl	1 700 000	16 000	5 013 000	0	3 329 000
23.	Cəlilabəd	11 700 000	35 000	10 036 000	1 629 000	0
24.	Daşkəsən	6 000 000	1 000	4 864 000	1 135 000	0
25.	Füzuli	12 847 000	17 000	12 830 000	0	0
26.	Gədəbəy	8 739 000	41 000	8 698 000	0	0
27.	Goranboy	10 600 000	20 000	11 488 000	0	908 000
28.	Göyçay	15 400 000	16 000	9 739 000	5 645 000	0
29.	Göygöl	18 188 000	9 000	7 873 000	10 306 000	0
30.	Hacıqabul	8 022 000	12 000	4 738 000	3 272 000	0
31.	Xaçmaz	41 079 000	4 313 900	10 733 000	26 032 100	0
32.	Xızı	4 254 000	5 000	3 931 000	318 000	0
33.	Xocalı	800 000	3 000	2 487 000	0	1 690 000
34.	Xocavənd	1 071 000	25 000	3 141 000	0	2 095 000
35.	İmişli	34 600 000	1 322 700	7 399 000	25 878 300	0
36.	İsmayilli	12 300 000	10 000	7 519 000	4 771 000	0
37.	Kə					

"Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 562-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 401-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1526 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 562-VIQD nömrəli Qanununun

qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 401-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə" Azərbaycan

Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1526 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1391) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1-ci hissədəki cədvəl aşağıdakı rəqəmsal dəyişikliklərlə əvəzlənsin:

Table with 5 columns: Xərcin istiqaməti, Xərcin məbləği, Mərkəzləşdirilmiş xərclər, Yerli xərclər, and o cümlədən: (Mərkəzləşdirilmiş xərclər, Yerli xərclər). Rows include various government departments and ministries.

Table with 4 columns: Xərcin istiqaməti, Xərcin məbləği, Mərkəzləşdirilmiş xərclər, Yerli xərclər. Rows include various government departments and ministries.

"Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə"
Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 562-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 401-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə"
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1526 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 5-ci sahə.

1	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2	3	4	5	
1.3.2.13	Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti	2,272,489.0	2,272,489.0	
1.3.3	Prokurorluq	108,577,339.0	108,577,339.0	
1.3.3.1	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	89,385,055.0	89,385,055.0	
1.3.3.2	Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğu	19,192,284.0	19,192,284.0	
1.3.4	Məhkəmə qərarlarının icrası	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.3.4.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.3.5	Hüquqi yardım	4,390,106.0	4,365,225.0	24,881.0
1.3.5.1	Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası	4,365,225.0	4,365,225.0	
1.3.5.2	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	24,881.0		24,881.0
1.3.6	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq sahələrinə aid edilən digər fəaliyyətlər	384,873,614.0	384,873,614.0	
1.3.6.1	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi (Probasiya Xidməti üçün elektron nəzarət vasitələrinin alınması)	6,900,000.0	6,900,000.0	
1.3.6.2	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	23,920,614.0	23,920,614.0	
1.3.6.3	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	2,801,000.0	2,801,000.0	
1.3.6.4	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədən-kənar xərcləri	241,920,000.0	241,920,000.0	
1.3.6.5	İctimai asayiş, sosial və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	70,332,000.0	70,332,000.0	
1.3.6.6	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə əməkhaqqı və digər sosial ödənişlərin artımı ilə bağlı xərclər	9,000,000.0	9,000,000.0	
1.3.6.7	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	30,000,000.0	30,000,000.0	
1.4	Təhsil	3,886,648,443.0	3,505,732,065.0	380,916,378.0
1.4.1	Məktəbəqədər təhsil	377,004,282.0		377,004,282.0
1.4.1.1	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	377,004,282.0		377,004,282.0
1.4.2	Ümumi təhsil	2,091,019,320.0	2,091,019,320.0	
1.4.2.1	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	2,083,459,590.0	2,083,459,590.0	
1.4.2.2	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4,481,590.0	4,481,590.0	
1.4.2.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	2,068,548.0	2,068,548.0	
1.4.2.4	Bakı Dövlət Universiteti	1,009,592.0	1,009,592.0	
1.4.3	Peşə təhsili	63,843,628.0	63,843,628.0	
1.4.3.1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	1,031,958.0	1,031,958.0	
1.4.3.2	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	61,608,664.0	61,608,664.0	
1.4.3.3	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	1,203,006.0	1,203,006.0	
1.4.4	Orta ixtisas təhsili	87,350,384.0	87,350,384.0	
1.4.4.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	15,091,800.0	15,091,800.0	
1.4.4.2	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	69,905,989.0	69,905,989.0	
1.4.4.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	629,925.0	629,925.0	
1.4.4.4	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	1,722,670.0	1,722,670.0	
1.4.5	Ali təhsil	60,254,899.0	60,254,899.0	
1.4.5.1	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	2,568,543.0	2,568,543.0	
1.4.5.2	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	3,098,471.0	3,098,471.0	
1.4.5.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	1,120,205.0	1,120,205.0	
1.4.5.4	"ADA" Universiteti	20,268,837.0	20,268,837.0	
1.4.5.5	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	12,500,700.0	12,500,700.0	
1.4.5.6	I.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	7,789,143.0	7,789,143.0	
1.4.5.7	Milli Aviasiya Akademiyası	12,909,000.0	12,909,000.0	
1.4.6	Əlavə təhsil	8,679,522.0	8,679,522.0	
1.4.6.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	693,043.0	693,043.0	
1.4.6.2	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti	1,654,971.0	1,654,971.0	
1.4.6.3	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	3,701,523.0	3,701,523.0	
1.4.6.4	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	2,405,485.0	2,405,485.0	
1.4.6.5	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	224,500.0	224,500.0	
1.4.7	Təhsil sahəsində təbii tədqiqatlar	7,020,701.0	7,020,701.0	
1.4.7.1	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	5,136,953.0	5,136,953.0	
1.4.7.2	Bakı Dövlət Universiteti	962,131.0	962,131.0	
1.4.7.3	Azərbaycan Tibb Universiteti	921,617.0	921,617.0	
1.4.8	Təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	1,191,475,707.0	1,187,563,611.0	3,912,096.0
1.4.8.1	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	538,297,986.0	538,297,986.0	
1.4.8.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	15,878,405.0	15,878,405.0	
1.4.8.3	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	9,272,254.0	9,272,254.0	
1.4.8.4	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4,860,133.0	4,860,133.0	
1.4.8.5	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	175,317,016.0	175,317,016.0	
1.4.8.6	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	2,595,379.0	2,595,379.0	
1.4.8.7	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	2,720,315.0	2,720,315.0	
1.4.8.8	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsi	5,470,944.0	5,470,944.0	
1.4.8.9	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	3,912,096.0		3,912,096.0
1.4.8.10	Dövlət sifarişli ilə ali təhsilin maliyyələşdirilməsi və təhsil sahəsində digər tədbirlər	397,323,412.0	397,323,412.0	
1.4.8.11	Təhsil sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	350,559.0	350,559.0	
1.4.8.12	Təhsil sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	5,316,960.0	5,316,960.0	
1.4.8.13	Təhsil sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədən-kənar xərcləri	26,210,000.0	26,210,000.0	
1.4.8.14	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	3,950,248.0	3,950,248.0	
1.5	Səhiyyə	1,708,797,316.0	1,708,797,316.0	
1.5.1	Poliklinikalar və ambulatoriyalar	1,804,324.0	1,804,324.0	
1.5.1.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	1,804,324.0	1,804,324.0	
1.5.2	Xəstəxanalar	169,953,633.0	169,953,633.0	
1.5.2.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	96,983,664.0	96,983,664.0	
1.5.2.2	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti	10,529,882.0	10,529,882.0	
1.5.2.3	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	1,232,133.0	1,232,133.0	
1.5.2.4	Azərbaycan Tibb Universiteti	1,377,718.0	1,377,718.0	
1.5.2.5	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	7,879,919.0	7,879,919.0	
1.5.2.6	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzi	45,490,271.0	45,490,271.0	
1.5.2.7	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	6,460,046.0	6,460,046.0	
1.5.3	Səhiyyə sahəsində təbii tədqiqatlar	2,590,726.0	2,590,726.0	
1.5.3.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	202,051.0	202,051.0	
1.5.3.2	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	1,126,578.0	1,126,578.0	
1.5.3.3	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzi	1,262,097.0	1,262,097.0	
1.5.4	Səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər	1,534,448,633.0	1,534,448,633.0	
1.5.4.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	66,770,079.0	66,770,079.0	
1.5.4.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	15,822,317.0	15,822,317.0	
1.5.4.3	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	5,456,328.0	5,456,328.0	
1.5.4.4	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	8,837,138.0	8,837,138.0	
1.5.4.5	Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti	12,456,273.0	12,456,273.0	
1.5.4.6	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti	10,231,577.0	10,231,577.0	

1.5.4.7	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsi	4,081,691.0	4,081,691.0	
1.5.4.8	"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti	10,464,580.0	10,464,580.0	
1.5.4.9	Səhiyyə sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	174,021.0	174,021.0	
1.5.4.10	Əhalinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına icbari tibbi sığortalanması xərcləri və səhiyyə sahəsində bir sıra dövlət proqramlarının və tədbirlərin maliyyə təminatı	1,125,674,629.0	1,125,674,629.0	
1.5.4.11	Səhiyyə sahəsi üzrə sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	264,000,000.0	264,000,000.0	
1.5.4.12	Səhiyyə sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədən-kənar xərcləri	10,480,000.0	10,480,000.0	
1.6	Sosial müdafiə və sosial təminat	3,728,597,932.0	3,723,587,294.0	5,010,638.0
1.6.1	Sosial müdafiə	278,277,813.0	278,277,813.0	
1.6.1.1	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	276,950,786.0	276,950,786.0	
1.6.1.2	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1,327,027.0	1,327,027.0	
1.6.2	Sosial təminat	5,585,422.0	5,74,784.0	5,010,638.0
1.6.2.1	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	574,784.0	574,784.0	
1.6.2.2	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	5,010,638.0		5,010,638.0
1.6.3	Sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə təbii tədqiqatlar	50,000.0		50,000.0
1.6.3.1	Sosial təminat sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədən-kənar xərcləri	50,000.0		50,000.0
1.6.4	Sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər	3,444,684,697.0	3,444,684,697.0	
1.6.4.1	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	1,679,971,545.0	1,679,971,545.0	
1.6.4.2	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	367,539,425.0	367,539,425.0	
1.6.4.3	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1,003,200.0	1,003,200.0	
1.6.4.4	Dövlət sosial müdafiə fondunun büdcəsinin balanslaşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsinin öhdəliklərinin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan vəsait	1,231,967,169.0	1,231,967,169.0	
1.6.4.5	Sosial təminat sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	3,009,600.0	3,009,600.0	
1.6.4.6	Sosial müdafiə və digər sosial təminat xərcləri	56,170,548.0	56,170,548.0	
1.6.4.7	Azərbaycan Respublikasının keçmiş prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı	343,368.0	343,368.0	
1.6.4.8	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (paralimpiya oyunlarının keçirilməsi, həzirləşmə və digər təşkilati işlər)	371,184.0	371,184.0	
1.6.4.8.1	Əqli imkanları məhdud olan idmançılar üzrə	200,640.0	200,640.0	
1.6.4.8.2	Fiziki imkanları məhdud olan idmançılar üzrə	170,544.0	170,544.0	
1.6.4.9	Sosial müdafiə və sosial təminat sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	1,078,440.0	1,078,440.0	
1.6.4.10	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	103,230,218.0	103,230,218.0	
1.7	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	463,165,531.0	447,606,046.0	15,559,485.0
1.7.1	Mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	206,190,611.0	203,803,926.0	2,386,685.0
1.7.1.1	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	186,684,977.0	186,684,977.0	
1.7.1.2	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	563,524.0	563,524.0	
1.7.1.3	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	795,839.0	795,839.0	
1.7.1.4	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	347,778.0	347,778.0	
1.7.1.5	"Bakı Kristal Zalı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti	2,940,000.0	2,940,000.0	
1.7.1.6	Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası	9,841,090.0	9,841,090.0	
1.7.1.7	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	2,630,718.0	2,630,718.0	
1.7.1.8	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	2,386,685.0		2,386,685.0
1.7.2	Televiziya, radio və nəşriyyat	54,155,734.0	54,127,928.0	27,806.0
1.7.2.1	"Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən maliyyə yardımı	34,231,500.0	34,231,500.0	
1.7.2.2	Azərbaycan Respublikası İctimai Televiziya və Radio Yayım Şirkətinə verilən maliyyə yardımı	17,069,099.0	17,069,099.0	
1.7.2.3	"Azərbaycan Nəşriyyatı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (dövlət sifarişlərinin yerinə yetirilməsi)	1,934,922.0	1,934,922.0	
1.7.2.4	"Mir" Dövlətlərarası Teleradio Şirkətinin Azərbaycan Milli Nümayəndəliyinə verilən subsidiyası	619,973.0	619,973.0	
1.7.2.5	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	272,434.0	272,434.0	
1.7.2.6	Radio və televiziya redaksiyalarının saxlanması	27,806.0		27

"Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə"
Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 iyun tarixli 562-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 401-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə"
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 dekabr tarixli 1526 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 6-cı səh.

1	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2	3	4	5	
1.8.2.4	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	69,244,321.0		69,244,321.0
1.8.3	Su təsərrüfatı	14,500,000.0	14,500,000.0	
1.8.3.1	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	4,500,000.0	4,500,000.0	
1.8.3.2	Su anbarlarının və hidroqovşaqların texniki təhlükəsizliyinin qiymətləndirilməsi və bu qəbildən olan digər tədbirlərin maliyyə təminatı	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.8.4	Mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	91,977,561.0	54,673,580.0	37,303,981.0
1.8.4.1	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	3,100,000.0	3,100,000.0	
1.8.4.2	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	35,000,000.0	35,000,000.0	
1.8.4.3	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	16,573,580.0	16,573,580.0	
1.8.4.4	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	37,303,981.0		37,303,981.0
1.9	Kənd təsərrüfatı	997,322,754.0	997,322,754.0	
1.9.1	Kənd təsərrüfatı tədbirləri	477,483,667.0	477,483,667.0	
1.9.1.1	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	3,080,000.0	3,080,000.0	
1.9.1.2	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	451,200,000.0	451,200,000.0	
1.9.1.3	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	12,073,667.0	12,073,667.0	
1.9.1.4	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (kənd təsərrüfatı heyvanlarının və bitkilərinin sığortalanması və Aqrar Sığorta Fondunun nizamnamə kapitalının formalaşdırılması)	5,380,000.0	5,380,000.0	
1.9.1.5	Torpaq münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı hüquq müəyyən edici sənədlərin verilməsi üçün göstərilən xidmətlərə görə xərclər	1,750,000.0	1,750,000.0	
1.9.1.6	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	4,000,000.0	4,000,000.0	
1.9.2	Baytarlıq	47,535,447.0	47,535,447.0	
1.9.2.1	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	47,535,447.0	47,535,447.0	
1.9.3	Meliorasiya	459,939,640.0	459,939,640.0	
1.9.3.1	Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	459,939,640.0	459,939,640.0	
1.9.4	Kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər	12,364,000.0	12,364,000.0	
1.9.4.1	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənkonar xərcləri	12,364,000.0	12,364,000.0	
1.10	Ətraf mühitin mühafizəsi	292,153,686.0	83,576,940.0	208,576,746.0
1.10.1	Bioloji zənginliyin qorunması	8,180,796.0	8,180,796.0	
1.10.1.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	429,984.0	429,984.0	
1.10.1.2	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidməti	7,750,812.0	7,750,812.0	
1.10.2	Hidrometeorologiya tədbirləri	10,966,058.0	10,966,058.0	
1.10.2.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	732,397.0	732,397.0	
1.10.2.2	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorologiya Xidməti	10,233,661.0	10,233,661.0	
1.10.3	Məşə təsərrüfatı	15,467,857.0	15,467,857.0	
1.10.3.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Meşələrin İnkişafı Xidməti	15,467,857.0	15,467,857.0	
1.10.4	Balıqçılıq və ovçuluq	1,443,272.0	1,443,272.0	
1.10.4.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidməti	1,443,272.0	1,443,272.0	
1.10.5	Ərazilərin təmizlənməsi, çirkab suların yığılması və təmizlənməsi	255,545,703.0	46,968,957.0	208,576,746.0
1.10.5.1	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	9,158,930.0	9,158,930.0	
1.10.5.2	"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	33,035,200.0	33,035,200.0	
1.10.5.3	Su təchizatı qurğularının istismarı və onlara xidmətlə bağlı bələdiyyələrə verilən maliyyə yardımı	4,325,000.0	4,325,000.0	
1.10.5.4	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	449,827.0	449,827.0	
1.10.5.5	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	208,576,746.0		208,576,746.0
1.10.6	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	550,000.0	550,000.0	
1.10.6.1	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənkonar xərcləri	550,000.0	550,000.0	
1.11	İqtisadi fəaliyyət	7,067,986,323.0	7,023,763,787.0	44,222,536.0
1.11.1	Noqliyyat və rabitə	217,348,340.0	173,125,804.0	44,222,536.0
1.11.1.1	"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	10,010,000.0	10,010,000.0	
1.11.1.2	"Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	51,916,000.0	51,916,000.0	
1.11.1.3	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Noqliyyat Nazirliyi	1,176,500.0	1,176,500.0	
1.11.1.4	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	12,898,020.0	12,898,020.0	
1.11.1.5	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	1,300,000.0	1,300,000.0	
1.11.1.6	"Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (Azərkosmos)" publik hüquqi şəxs (nizamnamə kapitalının artırılması yolu ilə borc öhdəliklərinin tənzimlənməsi)	23,000,000.0	23,000,000.0	
1.11.1.7	Noqliyyat və rabitə sahələrində digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	29,000,000.0	29,000,000.0	
1.11.1.8	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	43,825,284.0	43,825,284.0	
1.11.1.9	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	44,222,536.0		44,222,536.0
1.11.2	İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	56,070,992.0	56,070,992.0	
1.11.2.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	56,070,992.0	56,070,992.0	
1.11.3	Tikinti və şəhərsalma	5,972,270,500.0	5,972,270,500.0	
1.11.3.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1,370,500.0	1,370,500.0	
1.11.3.2	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	3,286,400,000.0	3,286,400,000.0	
1.11.3.3	İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidənqurulması və bərpası	2,670,000,000.0	2,670,000,000.0	
1.11.3.4	Müfəssəl ərazi planlaşdırılması sənədlərinin hazırlanması	500,000.0	500,000.0	
1.11.3.5	Vətən müharibəsi nəticəsində zərərçəkmiş yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin bərpası və yenidən qurulması	14,000,000.0	14,000,000.0	
1.11.4	Geodeziya və faydalı qazıntılar	8,175,975.0	8,175,975.0	
1.11.4.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	8,175,975.0	8,175,975.0	
1.11.5	Yanacaq və enerji kompleksi	1,900,000.0	1,900,000.0	
1.11.5.1	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi	1,900,000.0	1,900,000.0	
1.11.6	İqtisadi fəaliyyətə bağlı digər xidmətlər	812,220,516.0	812,220,516.0	
1.11.6.1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	54,091,668.0	54,091,668.0	
1.11.6.1.1	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki ticarət nümayəndələrinin saxlanması	5,800,000.0	5,800,000.0	
1.11.6.1.2	Yeni növ şəxsiyyət vəsiqələrinin, biometrik pasportların və lisenziya blanklarının çap edilməsi	48,291,668.0	48,291,668.0	

1.11.6.2	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (Böyükşor gölünün mühafizəsi və ətrafının abadlaşdırılması)	800,000.0	800,000.0	
1.11.6.3	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq kredit reytinginin müəyyən olunması)	600,600.0	600,600.0	
1.11.6.4	Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin təşkili və mülkiyyət hüquqlarının qorunması	28,500,000.0	28,500,000.0	
1.11.6.5	Qeyri-neft məhsullarının ixracının təşviqi, stimullaşdırılması və bu qəbildən olan digər tədbirlər	11,300,000.0	11,300,000.0	
1.11.6.6	Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	100,000,000.0	100,000,000.0	
1.11.6.6.1	Nizamnamə kapitalının artırılması (güzaştli ipoteka kreditlərinin maliyyələşdirilməsi)	95,000,000.0	95,000,000.0	
1.11.6.6.2	Sahibkarlıq subyektlərinin manatla aldıqları kreditlərə hesablanmış faizlərə görə subsidiyanın maliyyələşdirilməsi	5,000,000.0	5,000,000.0	
1.11.6.7	Azərbaycan İnvestisiya Holdingi	13,000,000.0	13,000,000.0	
1.11.6.8	Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumu	4,700,000.0	4,700,000.0	
1.11.6.9	İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənkonar xərcləri	1,400,000.0	1,400,000.0	
1.11.6.10	Xarici qrantlar hesabına həyata keçirilən layihələr	110,000.0	110,000.0	
1.11.6.11	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin nizamnamə kapitalının artırılması (Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun yenidən qurulması və modernləşdirilməsi)	214,000,000.0	214,000,000.0	
1.11.6.12	Bir sıra dövlət müəssisələrində islahatlar aparılması ilə bağlı texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması və güzəştə dair reyestrlərin yaradılması ilə bağlı xərclər	5,000,000.0	5,000,000.0	
1.11.6.13	İqtisadi dəstək üzrə tədbirlərin maliyyə təminatı	140,000,000.0	140,000,000.0	
1.11.6.14	Publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması	66,898,248.0	66,898,248.0	
1.11.6.15	Dövlət zəmanəti verilmiş kreditlər üzrə faizlərin subsidiyalaşdırılması və problemlı kreditlərin həlli ilə bağlı maliyyə təminatı	8,820,000.0	8,820,000.0	
1.11.6.16	"Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu" publik hüquqi şəxs	163,000,000.0	163,000,000.0	
1.12	Əsas bölmələrə aid edilməyən xərclər	1,964,128,777.0	1,939,347,108.0	24,781,669.0
1.12.1	Ehtiyat fondları	628,000,000.0	628,000,000.0	
1.12.1.1	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	518,000,000.0	518,000,000.0	
1.12.1.2	Dövlət büdcəsinin ehtiyat fondu	110,000,000.0	110,000,000.0	
1.12.2	Məqsədli büdcə fondları	662,165,000.0	662,165,000.0	
1.12.2.1	"Avtomobil yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	650,000,000.0	650,000,000.0	
1.12.2.2	Meşələrin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu	3,700,000.0	3,700,000.0	
1.12.2.3	Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə dövlət fondu	5,800,000.0	5,800,000.0	
1.12.2.4	Mineral-xammal Bazasının Bərpası üzrə Dövlət Fondu	1,200,000.0	1,200,000.0	
1.12.2.5	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin idarə edilməsi və mühafizəsi üçün yaradılan müvafiq idarələrin xüsusi fondları	1,350,000.0	1,350,000.0	
1.12.2.6	Su biosurslarının artırılması, bərpası və mühafizəsi fondu	115,000.0	115,000.0	
1.12.3	Valyuta konvertasiyası	4,000,000.0	4,000,000.0	
1.12.3.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	4,000,000.0	4,000,000.0	
1.12.4	Əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət	669,963,777.0	645,182,108.0	24,781,669.0
1.12.4.1	Dövlət ehtiyatlarının yaradılması və təşkili	42,316,300.0	42,316,300.0	
1.12.4.2	Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması	20,000,000.0	20,000,000.0	
1.12.4.3	Ehtiyata və ya istifadəyə buraxılmış hərbiçilər mənzil kirayəsi ilə bağlı xərclər	11,946,580.0		11,946,580.0
1.12.4.4	Sosial-iqtisadi islahatlar və digər tədbirlər üzrə xərclər	595,700,897.0	582,865,808.0	12,835,089.0
1.12.4.4.1	İnsan hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi qarşısında Azərbaycan Respublikasının maraqlarının müdafiəsi və həmin Məhkəmənin qərarlarının icrası, dövlət təltiflərinin hazırlanması	3,989,074.0	3,989,074.0	
1.12.4.4.2	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	15,809,300.0	15,809,300.0	
1.12.4.4.2.1	Xüsusi müdafiə olunan və digər sənədlərin çap edilməsi	5,000,000.0	5,000,000.0	
1.12.4.4.2.2	İşlərin qiymətləndirilməsi üçün ekspertlərin cəlb edilməsi və informasiya idarəetmə sisteminin saxlanması	10,745,000.0	10,745,000.0	
1.12.4.4.2.3	Beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarının tətbiqi	64,300.0	64,300.0	
1.12.4.4.3	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər üzrə əməkhaqqı və digər sosial ödənişlərin artımı ilə bağlı xərclər	3,044,934.0	3,044,934.0	
1.12.4.4.4	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər üzrə büdcədənkonar xərclər	67,120,500.0	67,120,500.0	
1.12.4.4.5	Ünvanlı dövlət sosial yardımını alan aztəminatlı ailələrin əmlakının, dövlətə məxsus əmlakın və dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlara məxsus noqliyyat vasitələrinin icbari sığortası	20,000,000.0	20,000,000.0	
1.12.4.4.6	Aksiz və nəzarət markalarının sifariş və onların dövriyyəsinə nəzarət sisteminin tətbiqi ilə bağlı tədbirlər	9,000,000.0	9,000,000.0	
1.12.4.4.7	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	3,402,000.0	3,402,000.0	
1.12.4.4.8	Mediasiya Şurası	500,000.0	500,000.0	
1.12.4.4.9	Yaşayış məntəqələri ilə bağlı sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	30,000,000.0	30,000,000.0	
1.12.4.4.10	İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə mərkəzi, yerli icra hakimiyyəti və digər dövlət orqanlarının müvafiq strukturlarının yaradılması və onların saxlanması	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.12.4.4.11	Təhlükəsizlik, sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	420,000,000.0	420,000,000.0	
1.12.4.4.12	Şəhər və rayonlarda yerləşən səfərbərlik ehtiyatları anbarlarının, ehtiyat idarəetmə məntəqələrinin saxlanması və digər tədbirlər	12,835,089.0		12,835,089.0

1.2. 3.5-ci bəndə "1.8.3.2-ci" sözlərdən sonra "1.11.3.5-ci" sözləri əlavə edilsin;

1.3. 16.1-ci bəndə "2.14-cü" sözlərdən sonra "2.20-ci" sözləri, "3.1-ci" sözlərdən sonra "3.1.8-ci" sözləri əlavə edilsin;

1.4. 16.5-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 16.6-cı bənd əlavə edilsin:

"həmin Qanunun 2.20-ci və 3

Yolumuz yenə zirvələrdədir...

İllərlə həsrətini çəkdiyimiz bənzərsiz mənzərəsi, sərin yaylaqları, buz kimi bulaqları, başqarlı dağları və hər zaman qonaqlı-qaralı olan Kəlbəcəyə gedirik...

Hər tərəfi yamaşıl örpəyə bürünən dağların ecazkar mənzərəsinə tamaşa edə-edə Hacıkənddən, Toğanadan keçib Azərbaycanın ən strateji nöqtələrindən sayılan Murovdağ silsiləsinə, 3260 metr hündürlükdəki məşhur Ömər aşırımına çatırıq. Bura sanki yerlə göyün birləşdiyi məkandır. Adama əla gəlir ki, əlini bir anlıq havaya qaldırsan buludlara toxunacaqsan. Əsrarəngiz mənzərəyə tamaşa etməkdən doymaq olmur və baxdıca gözünü çəkmək istəmədiyin dumana bürünüb dalğalanan dağların insanın qəlbini rıqqətə gətirir. Aşırımın bəri üzü Göygöyə, qarşıda dağlar isə Kəlbəcəyə aiddir...

Dünyanın ən uzun tunellərindən biri

Bu bir həqiqətdir ki, hazırda Azərbaycanın bütün bölgələrində olduğu kimi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında da böyük tikinti-quruculuq işləri həyata keçirilməkdədir. Mühəribədən ötən müddət ərzində bu iki iqtisadi rayonun müxtəlif ərazilərində müxtəlif infrastruktur yaradılıb və böyük qaydışı start verilməsi üçün mühüm işlər görülüb və hazırda da proses sürətlə davam etməkdədir.

Amma etiraf etməliyə ki, görülən işlərin miqyasına, praktik çəşidləyinə görə Kəlbəcədə həyata keçirilən tikinti-quruculuq işləri xüsusilə fərqlənir. Bu, xüsusən də yolların, tunellərin, körpülərin, elektrik enerjisi, su xətləri, Kiçik Su-Elektrik Stansiyaları, su anbarları, sanatoriya-kurort mərkəzlərindən tutmuş hərbi sahəyədək yeni tikilən infrastrukturda özünü göstərir.

İlk olaraq bizləri işğaldan azad edilən ərazilərə aparın yollardan başlayaq. Çünki bu ərazilərdə hərəkətin tənzimlənməsi üçün ilk növbədə yolların yenidən qurulması, körpü və tunellərin tikintisi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Həm bərpa-quruculuq işlərinin intensivləşdirilməsi, həm də tranzit baxımdan yolların inşası təxirə salınmadan həyata keçirilir. Hazırda dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə 15 avtomobil yolunun tikinti işləri davam etdirilir. Həmin layihələrin və xüsusən də ən mühüm tunellərin tikildiyi ərazi möhtəşəm Kəlbəcər və Laçına gedən yolların üzərindədir.

Burada mühüm layihələrdən biri də Göygöllə Kəlbəcəri birləşdirən və uzunluğu 81 kilometr olan Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu yoludur. Avtomobil yolu Qarabağın inkişaf planı nəzərə alınmaqla, 2-4 hərəkət zolaqlı olmaqla, 1-ci və 2-ci texniki dərəcəyə uyğun olaraq inşa edilir. Layihənin 16-cı kilometrlik hissəsindən Murovdağ silsiləsi başlanır və yüksəklik 1900 metrəndən Murovdağ zirvəsinədək 3260 metrə qədər artır. Ərazinin çətin relyefi və təhlükəsizlik məsələləri nəzərə alınaraq Murovdağ silsiləsinin altından 11.6 kilometrlik tunelin tikintisi məqsəduyğun hesab edilib.

Ötən il avqustun 16-da İlham Əliyevin təməlini qoyduğu bu tunelin inşası davam etdirilir. Artıq tunneldə gedib və gəlib istiqaməti üzrə 2,1 kilometr uzunluğunda qazma işləri aparılıb. Tunnel müvafiqiyyətli havaalandırma sistemi ilə təmin edilib. Piyadalar və avtomobillər üçün nəzərdə tutulan iki ehtiyat keçidin tikintisi yekunlaşıb.

Hazırda yolboyyu torpaq yatağının, həmçinin zəruri yerlərdə sürtkü rüçülərin tikintisi davam edir. İki hissədə mövcud kanalların köçürülməsi, bəzi ərazilərdə isə suötürücülərin inşası tamamlanıb. Yeni su kanallarının tikintisi davam etdirilir.

Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolunun tikintisi layihəsi çərçivəsində Murovdağ tunnelindən əlavə, daha üç tunelin inşası nəzərdə tutulur. Uzunluğu 542, eni 12 metr olan birinci və uzunluğu 607 metr olan ikinci tunneldə tikinti işlərinə başlanılıb. Artıq birinci tunneldə üst qatda qazma işləri icra olunaraq tunneldə xüsusi təchiz edilmiş. İkinci tunneldə isə üst qatda qazma işləri tamamlanmaq üzərdir.

Tikintisi 2025-ci ilədək yekunlaşdırılması nəzərdə tutulan Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolu başlanğıcı Göygöl rayonunun Toğanalı kəndindən götürülməklə Kəlbəcər rayonunun ərazisindən keçir. Bu yol rayonun bir çox yaşayış məntəqələri ilə yanaşı, Kəlbəcər şəhərinə və məşhur İstisu ərazisinə qədər rahat gediş-gəlişi təmin edəcək.

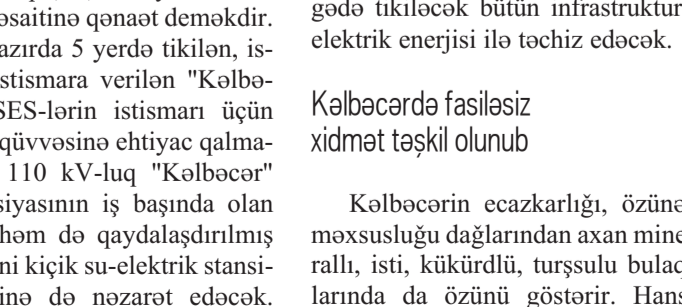
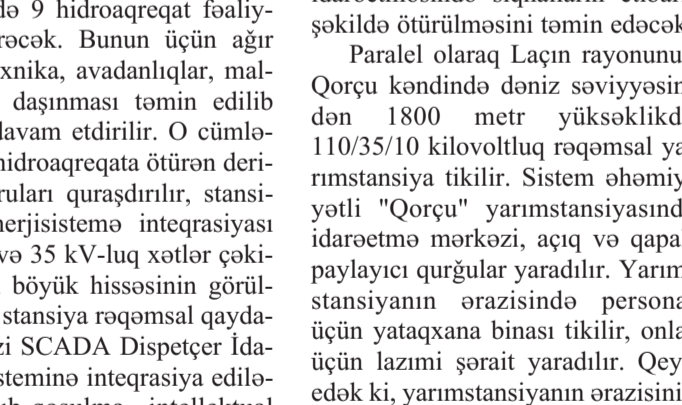
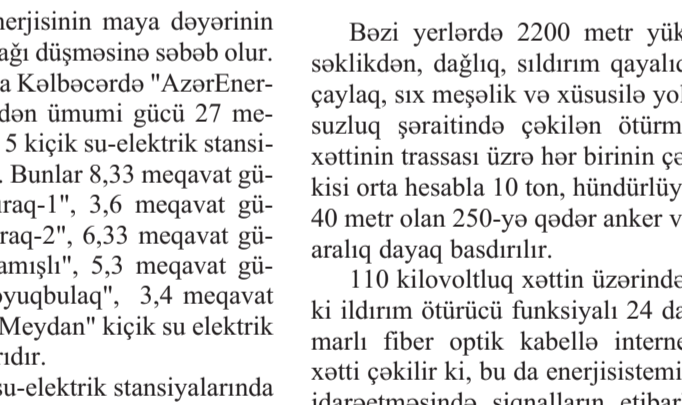
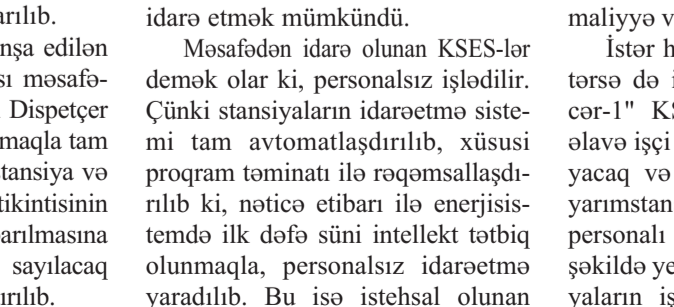
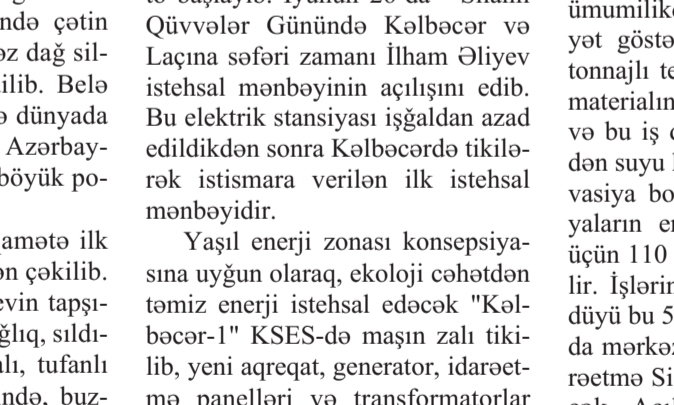
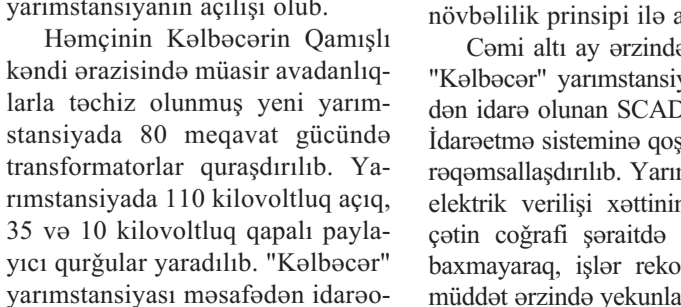
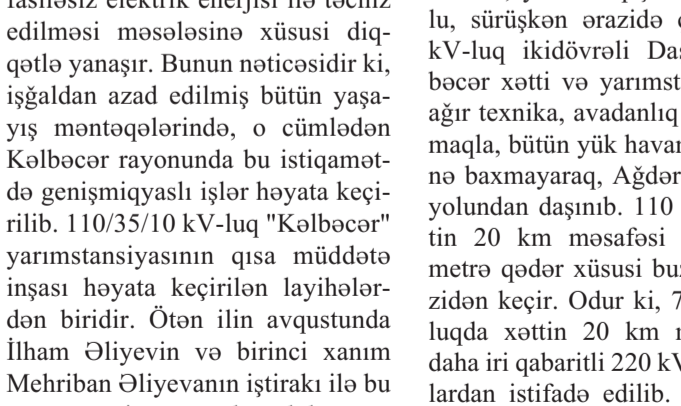
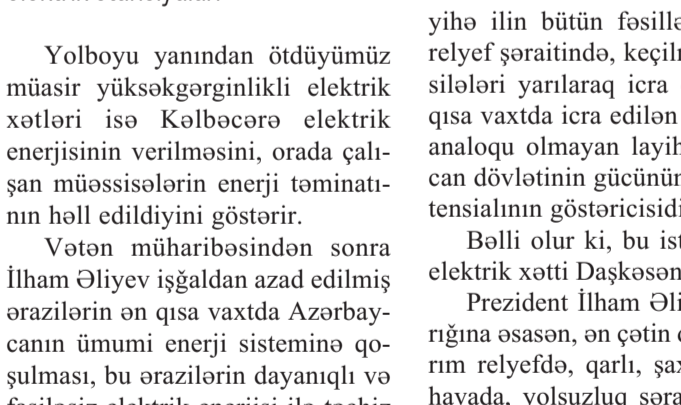
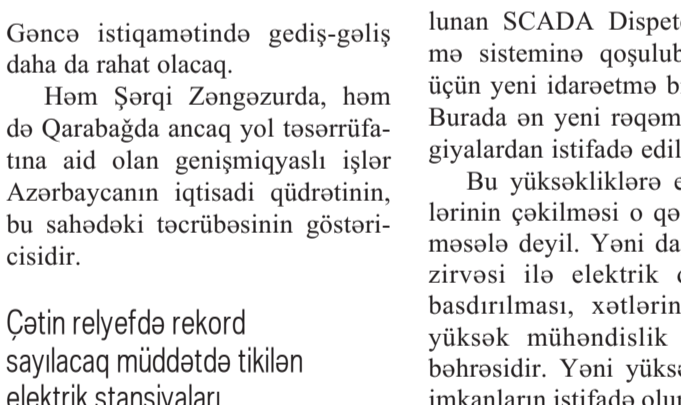
Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunda da inşası davam edir. Uzunluğu 72,8 kilometr olan bu yolun hərəkət hissəsinin eni 9-16 metrdir. Hazırda yolun müəyyən hissələrində qazma-dolğu işləri icra olunur, yeni torpaq yatağı inşa edilir. Bundan başqa, düzbucaqlı və dairəvi suötürücü boruların, həmçinin su kanallarının tikintisi, drenaj işləri və daş divarın inşası aparılır. İki və dörd hərəkət zolaqlı olacaq yol üzərində

altkeçidlər və körpü inşa olunacaq. Yol üzərində 3 tunelin tikintisi aparılır. Tunellərin ümumi uzunluğu 9450 metrdir.

Göründüyü kimi, Kəlbəcər və Laçına gedən yollarda 10-dan artıq tunel tikilir. Murovdağın altından çəkilən 12 kilometrlik tunel isə dünyada ən uzun tunellərdən biri sayılacaq. Bu yollar və tunellər tikilib hazır olduqda Kəlbəcər və Laçın rayonları arasında əlaqələr möhkəmlənəcək, Kəlbəcər-Göygöl-

Azərbaycanın baş tikinti meydanı

İlham Əliyev bir güllə atıldan düşməndən geri aldığı Kəlbəcəri dünyanın ən möhtəşəm məkanlarından birinə çevirir

Gənə istiqamətində gediş-gəliş daha da rahat olacaq.

Həm Şərqi Zəngəzurd, həm də Qarabağda ancaq yol təsərrüfatına aid olan genişmiqyaslı işlər Azərbaycanın iqtisadi güdrötünü, bu sahədəki təcrübəsinin göstəricisidir.

Çətin relyefdə rekord sayılacaq müddətdə tikilən elektrik stansiyaları

Yolboyyu yanından ötdüyümüz müasir yüksək gərginlikli elektrik xətləri isə Kəlbəcəyə elektrik enerjisinin verilməsini, orada çalışan müəssisələrin enerji təminatının həll edildiyini göstərir.

Vətən müharibəsindən sonra İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş ərazilərin ən qısa vaxtda Azərbaycanın ümumi enerji sisteminə qoşulması, bu ərazilərin dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi məqsədinə xüsusi diqqətə yanaşır. Bunun nəticəsidir ki, işğaldan azad edilmiş bütün yaşayış məntəqələrində, o cümlədən Kəlbəcər rayonunda bu istiqamətdə genişmiqyaslı işlər həyata keçirilib. 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımstansiyasının qısa müddətə inşası həyata keçirilən layihələrdən biridir. Ötən ilin avqustunda İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə bu yarımstansiyanın açılışı olub.

Həmçinin Kəlbəcərin Qamışlı kəndi ərazisində müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş yeni yarımstansiyada 80 meqavat gücündə transformatorlar quraşdırılıb. Yarımstansiyada 110 kilovoltluq açıq, 35 və 10 kilovoltluq qapalı paylayıcı qurğular yaradılıb. "Kəlbəcər" yarımstansiyası məsafədən idarə-

Kəlbəcər işğal və zəfər muzeyləri kompleksinin təməli Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən 26 iyul 2022-ci il tarixində qoyulmuşdur

Nəticədə Kəlbəcərdəki 7 enerji obyektində onlarca insanın işini cəmi 8 enerji gətirəcək və bununla da külli miqdarda vəsaitə qənaət olunacaq.

Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Laçının elektrikle təminatı

Kəlbəcər rayonu ərazisində xüsusi dövlət əhəmiyyətli obyektlərin və hərbi hissələrin elektrik enerjisi ilə təmin olunması istiqamətində genişmiqyaslı işlər davam etdirilir. Prezidentin Kəlbəcəyə səfəri zamanı Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin təməlinin qoyulması da bu prosesin tərkib hissəsidir.

Laçın rayonunun Azərbaycanın ümumi enerji sistemində dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi üçün ötən il istismara verilən "Kəlbəcər" yarımstansiyasından Laçın rayonunun Qorçu kəndinə 42 km məsafədə iki-dövrəli olmaqla, 110 kilovoltluq yüksək gərginlikli ötürmə xətti çəkilir.

yüksəkliyin yanında keçirsənsə, orada mütləq bulaq qaynağının şahidi olursan. İlin bu istiyayında da əlini bulaqların suyunun altında bir neçə dəqiqə saxlamaq kifayətdir ki, barmaqların dousun. Su o qədər soyuq olur ki, onu yalnız qurtum-qurtum qəbul etmək mümkündür.

Bulaq suları ilə yanaşı, rayonun daimi icməli su təchizatı məsələsi də həll olunub. Prezidentin tapşırıqlarına uyğun olaraq "Azərsu" ASC işğaldan azad edilmiş ərazilərdə su təchizatı sistemlərinin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində işləri davam etdirərək Kəlbəcər rayonunda da təxirəsalınmaz tədbirlər görüb. Belə ki, şəhərə suyun verilməsi, hərbi və mülki təyinatlı obyektlərin su təchizatı təmin edilib.

Rayon ərazisində xidməti vəziyyətlərinə yerinə yetirən şəxsi heyətə, eləcə də tikinti-quraşdırma işlərinə cəlb olunmuş mülki əhalinin dayanıqlı icməli su təminatı məqsədilə Kəlbəcərdə fasiləsiz xidmət göstərən, su mənbələri, magistral kəmərlər və anbarlarda lazımi işlər görülür.

Kəlbəcərdə icməli su mənbələri işğal dövründə istifadəyə yararsız vəziyyətə salındığından qısa müddətdə Zivel və Qaraxaç çaylarının birləşdiyi nöqtədə suqəbulədiçi qurğular quraşdırılıb və icməli su mənbəyi kimi istifadəsinə başlanılıb. Su mənbəyindən Kəlbəcər şəhərinə çəkilmiş 27 km uzunluğunda 220 mm diametrlili polad magistral su kəmərinin 96 nöqtəsində qazalı hissələr təmir edilib və şəhərə suyun verilməsi təmin olunub. "Azərsu" ASC-nin 7 nömrəli Regional Sukanal İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən ötən müddətdə ümumi tutumu 116 kubmetr olan 4 su anbarı yuyularaq dezinfeksiya edilib. Kəlbəcər şəhərində icməli su şəbəkəsinin qazalı hissələrində təmir-bərpa işləri görülüb. Su təchizatı sisteminə aparılan bərpa işlərindən sonra ərazidəki mülki və hərbi obyektlər dayanıqlı icməli su ilə təmin olunub. İndiyədək Kəlbəcər şəhərində 28 hərbi və mülki obyekt, 40-dək fərdi yaşayış evi icməli su ilə təmin edilib.

Kəlbəcər rayonunda xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi və işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə yararsız tikililərdən biri təmir olunaraq istifadəyə verilib. Suyun daimi olması üçün 25 tonluq çən, 16 və 50 kubmetrlilik 2 anbar yaradılıb. Su bu sistemlərdən paylayıcıya daxil olduqdan sonra müxtəlif istiqamətlər üzrə paylanılır.

Yaylaqlara aparılan 300 mindən çox heyvan, köçürülməsi planlaşdırılan 20 mindən çox arı ailəsi

İllər sonra Kəlbəcər yaylaqları da yenidən öziz qonaqlarını təntənə ilə qarşılayır. Artıq qoyunçuluq, maldarlıq və arıçılıq təsərrüfatları Kəlbəcər yaylaqlarına köçürüldü. 30-dan çox rayonun təsərrüfatı mövsüm ərzində Kəlbəcərin Sarıyer, Söyüdü, Qoşdaş yaylaqlarına köçürüldü.

Ötən il pilot layihə çərçivəsində ilk dəfə Kəlbəcər yaylaqlarına 10 min başa yaxın xırd və iribuynuzlu heyvanın köçürülməsi təmin edilmişdir. Bu il isə yaylaqlara 300 mindən çox heyvan aparılıb. 2022-ci ildə azad olunmuş bütün ərazilərdən olan rayonların fermerlərinə öz qoyunçuluq təsərrüfatlarını Kəlbəcər və Laçın yaylaqlarına aparmağa icazə verilib. Hazırda Kəlbəcər və Laçın yaylaqlarına qoyunçuluq və arıçılıq təsərrüfatlarının köçürülməsi davam edir.

2021-ci ildə Kəlbəcər və Laçın yaylaqlarına 4500-dən artıq arı ailəsi köçürüldü. Bu ilin aprel ayının 29-da təlimləri başa vurmış 13 arıçıdan ibarət 5 arıçılıq təsərrüfatı Kəlbəcər yaylaqlarına yola salınıb. Ümumilikdə isə bu il təkcə Kəlbəcər rayon ərazisinə 20 mindən çox arı ailəsinin köçürülməsi planlaşdırılıb.

İlham Əliyevin tapşırığı və şəxsi nəzarəti ilə işğaldan azad edilən torpaqlarımızdakı misli görünməmiş tikinti-quruculuq işləri ön deməyə əsas verir ki, tezliklə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur dünyanın ən ecazkar məkanlarından birinə çevriləcək.

Kəlbəcər isə tam ayrı bir cənnətməkan olacaq. Başqarlı ulu dağları, zümrüddəki bulaqları, bülbul bulaqları, ucsuz-bucaqsız çəmənliyi, yamaşıl yaylaqları, çalbedici bənzərsiz gözləyi ilə hər kəsi valeh edəcək. Nəcə ki, bir günlük səfərimizdə böyük bəxş etdiyini unudulmaz xətirə, həyatımızın ən yaddaqlan anlarını yaşadığı kimi...

Rəşad BAŞSƏLİYYEV,
"Azərbaycan"
Bakı-Kəlbəcər-Bakı

"Dəmir yumruq" Minsk qrupunu tarixin arxivinə atdı

Azərbaycan döyüş meydanındaki uğurunu siyasi-diplomatik sferada layiqincə davam etdirir

İkinci Qarabağ müharibəsini qələbə ilə başa vuran Azərbaycan dövləti hər b meydanındaki uğurunu hazırda siyasi-diplomatik sahədə davam etdirməkdədir.

Bu istiqamətdə ən böyük nailiyyət odur ki, bütün dünya 44 günlük müharibənin nəticələrini tanıyır, regionda yaranmış yeni realiaqları bölüşür. Azərbaycanın yürütdüyü qətiyyətli siyasətin nəticəsi olaraq ermənipərəst mövqeyi ilə tanınan Qərb siyasi dairələrinin də müharibənin nəticələrini qəbul etməkdən başqa yolları qalmadı.

Bakıya təzyiq etmək mümkün deyil

Xatırladaq ki, müharibənin başa çatmasından sonra da Azərbaycanın haqlı qələbəsinə qarşı çıxanlar olmuşdu. Yerli televiziyalara müsahibəsində Prezident İlham Əliyev bu barədə danışıq bildirib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinin ilk bəyənətlərini yada salsaq onların yeni realiaqlardan tamamilə uzaq olduqlarını görürük. 2020-ci il noyabrın 25-də Fransa Senatında Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin tanınması ilə bağlı qətnamənin qəbulu da bu ölkənin Ermənistanın işğal siyasətinə dəstəyini və Azərbaycanı təzyiqin bir forması idi. O cümlədən Avropa Parlamenti yuxarıda faktlar arasında qətnamə qəbul etdi. Heç bir əsası olmayan, yalan və saxta iddialara söykənən qətnamənin qəbulu ilə AP bir daha təsdiq etdi ki, erməni təəssübəkçisi olan siyasi mərkəzlər üçün alət rolunu oynamaqda davam edir.

Təbii ki, torpaqların döyüş yolu ilə azad etmiş Azərbaycanla təzyiq və təsir dilində danışmaq faydasız və yersizdir. Təsəffüf deyil ki, tarixi qələbəmizin memarı olan Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev müharibədən sonra da Ermənistanın müdafiəsinə qalxmış dövlətlərə və siyasi mərkəzlərə öz yerlərini göstərdi. Bir daha sübut olundu ki, Azərbaycan qələbədən sonra da qətiyyətli mövqeyini qoruyub saxlayıb. Yuxarıda adları yazılmış qəzaların erməniləri də Andranikin dəstəsinə qoşularaq əməliyyatda iştirak edirlər.

Bu hadisələr əhəlinin həyəcanına və işdən-gücdən qalmasına səbəb olur. Bunun üçün də Ağdam Milli Komitəsi teleqraflarla Hökumətə mü-
 raciət edərək buna qarşı təcili tədbirlər itxizəmə [görməsinə] rica edir".
 Qəzetin 1918-ci il 7 dekabr 58-ci nömrəsində dövrün qabaqcıl ziyalılarından biri olan Xəlil İbrahim "Azərbaycan Parlamenti dövlət münasibətilə" yazısı isə bu günün oxucusuna Cümhuriyyət hökumətinin demokratikliyindən xəbər verir: "Azərbaycan türkləri həmişə ağılıq, hakimiyyət üçün deyil, hüquqi-milliyət və bəşəriyyətin təminatı üçün çalışdılarını bir daha isbat edərək, Cümhuriyyətimiz daxilində yaşayan ümum vətəndaşlarımızı həyatımızın quruluşunda iştirak dəvət etdilər. Azərbaycan heç millət, heç sinif, heç sülk [təbəqə] hakim ya məhkum ola bilməz. Hamı vətənin hom ağasıdır, həm nökrü. Hər bir vətəndaş gərəkdir ümumi vətənin səadətini və məsud, ələmi ilə müəlləm olsun [kəndərləsinin]".
 Kitabı vərəqlədikdə 1918-ci ildə müxtəlif sahələr üzrə problemlər göz önündə canlanır. "Bakıda xalq məktəbi müdirliyinin yığıncağı" (16 dekabr, N66), "Maarif müfəttişlərinin yığıncağı" (18 dekabr, N67, 19 dekabr N68 və s.) sərəlvəli yazılar dövrün təhsil problemləri haqqında oxucuda geniş təsəvvür yaradır.
 Pedaqoq, publisist Fərhad Ağazadənin "Bakıda neft ticarəti və onun müxtəsərə tarixi" (1918, 5 dekabr, N56) məqaləsi isə müvafiq sahəyə dair dəyərli mənbədir.
 "Türkiyədə qadınlıq məsələsi" (Feminizm) (3 dekabr, N55) adlı məqalədə qadın hüquqları ilə yanaşı, öv-

ADA Universiteti "Azərbaycan" qəzetinin (1918-1920-ci illər) tam külliyyatından III cildi nəşr edib

1918-1920-ci illərdə çap olunmuş "Azərbaycan" qəzetinin tam külliyyatından III cildi latın qrafikasında nəşr edilmişdir. Layihənin təşəbbüskarı ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayevdir.

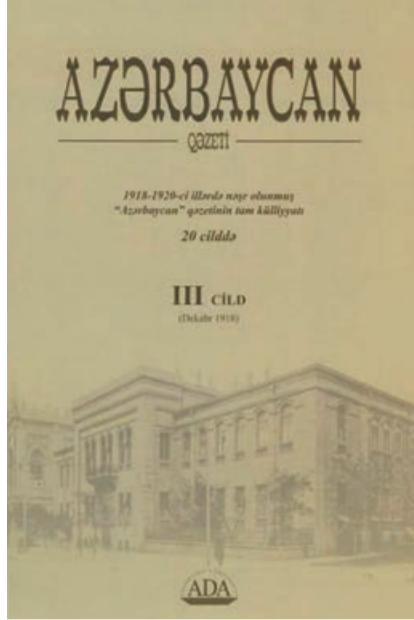
AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universitetinin dəstəyi ilə nəşr edilən III cild 1918-ci ilin dekabr ayını əhatə edir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti parlamentinin orqanı olan "Azərbaycan" qəzetində rast gəlinən xəbərlər o dövrün hadisələrinə dair ilkin mənbələrdir. Məsələn, III cildə "Qarabağ əhvalı" (1918-ci il, 5 dekabr, N 56) sərəlvəli yazıda oxuyuruq: "Ağdam Milli Komitəsinin və Ağdamda yaşayan Şuşa şəhəri sakinləri tərəfindən Azərbaycan Hökumətinə gələn teleqramlardan görünür ki, Zəngəzur, Şuşa, Cəbrayıl və Cavanşir qəzalarının dağbasar [dağətəyi] hissələrində toplanmış olan erməni üsyançıları tərəfindən müsəlman əhalisinə olmanın zülmələri edilir. Andranikin dəstəsi Şuşaya hücum hazırlar və əlyövən [hal-hazırda] Şuşanın 20 çəğirliyi (verst) bir məsafədə "Müsəlmanlar" adlanan mövqədə vuruşma gedir. Yuxarıda adları yazılmış qəzaların erməniləri də Andranikin dəstəsinə qoşularaq əməliyyatda iştirak edirlər.

Bu hadisələr əhəlinin həyəcanına və işdən-gücdən qalmasına səbəb olur. Bunun üçün də Ağdam Milli Komitəsi teleqraflarla Hökumətə mü-
 raciət edərək buna qarşı təcili tədbirlər itxizəmə [görməsinə] rica edir".
 Qəzetin 1918-ci il 7 dekabr 58-ci nömrəsində dövrün qabaqcıl ziyalılarından biri olan Xəlil İbrahim "Azərbaycan Parlamenti dövlət münasibətilə" yazısı isə bu günün oxucusuna Cümhuriyyət hökumətinin demokratikliyindən xəbər verir: "Azərbaycan türkləri həmişə ağılıq, hakimiyyət üçün deyil, hüquqi-milliyət və bəşəriyyətin təminatı üçün çalışdılarını bir daha isbat edərək, Cümhuriyyətimiz daxilində yaşayan ümum vətəndaşlarımızı həyatımızın quruluşunda iştirak dəvət etdilər. Azərbaycan heç millət, heç sinif, heç sülk [təbəqə] hakim ya məhkum ola bilməz. Hamı vətənin hom ağasıdır, həm nökrü. Hər bir vətəndaş gərəkdir ümumi vətənin səadətini və məsud, ələmi ilə müəlləm olsun [kəndərləsinin]".
 Kitabı vərəqlədikdə 1918-ci ildə müxtəlif sahələr üzrə problemlər göz önündə canlanır. "Bakıda xalq məktəbi müdirliyinin yığıncağı" (16 dekabr, N66), "Maarif müfəttişlərinin yığıncağı" (18 dekabr, N67, 19 dekabr N68 və s.) sərəlvəli yazılar dövrün təhsil problemləri haqqında oxucuda geniş təsəvvür yaradır.
 Pedaqoq, publisist Fərhad Ağazadənin "Bakıda neft ticarəti və onun müxtəsərə tarixi" (1918, 5 dekabr, N56) məqaləsi isə müvafiq sahəyə dair dəyərli mənbədir.
 "Türkiyədə qadınlıq məsələsi" (Feminizm) (3 dekabr, N55) adlı məqalədə qadın hüquqları ilə yanaşı, öv-

qərarları, Parlament üzvlərinin çıxışları, paytaxtda və bölgələrdə baş verən hadisələrin təfərrüatları, müxtəlif təhlillər, xatirələr öz əksini tapıb. Günümdə xüsusi əhəmiyyət kəsb edən Qarabağ, Zəngəzur bölgələrinə dair materiallar oxuculara böyük maraq doğuracaqdır. Eləcə də Azərbaycan Cümhuriyyətinin xarici dövlətlərlə münasibətləri, dövrün ab-havasını müfəssəl şəkildə qəzetin səhifələrində əks olunub. Ümumiyyətlə, bu qəzetin transliterasiyası Azərbaycan Cümhuriyyəti tarixşünaslığında yeni bir səhifə açacaq və gələcək tədqiqatlar üçün mühüm stimula olacaqdır.

İlk dörd nömrəsi Gəncədə, sonrakı nömrələri Bakıda nəşr edilən "Azərbaycan" qəzetinin 15 sentyabr 1918 - 28 aprel 1920 tarixləri arasında 443 nömrəsi çapdan çıxmışdır. Qəzetin redaktorları müxtəlif vaxtlarda Ceyhun bəy Hacıbəyli, Şəfi bəy Rüstəmbəyli, Üzeyir bəy Hacıbəyli və Xəlil İbrahim kimi dövrün qabaqcıl ziyalıları olmuşdur. Qəzet əksəriyyətlə 4 səhifə həcmində çıxsada, bəzi nömrələrdə səhifələrin sayı fərqli göstərir. Hər səhifədəki sütunların sayı və səhifələrin ölçüsü, qəzetin çap olunduğu 19 ay yarım müddət ərzində bir neçə dəfə dəyişmişdir".
 Qəzetin mətnlərini filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Mehdi Gəncəli, filoloq, tərcüməçi Azad Ağaoğlu transliterasiya edib. Onlar transliterasiya zamanı mətnin orijinallığını qorumaqla yanaşı, materialların müasir

lad tərbiyəsinə də diqqət çəkilir. "Bir validənin ağuşunda böyüməkdə olan övladına qarşı məhəbbətli və qədr çoxsa, tərbiyənin aldığı şəkli və cəmətə [böyüklüyə görə] o nisbətə də vətəninə məhəbbət olar. Vətənin müştəq validələri övladlarını hər tərəfdə qorumaq əsasında binaən [uyğun olaraq], hər meydanlarına qədr qoşsa, tərbiyənin aldığı nişaneyi-fihriyatını - yarasını, sarar, baxar, onu bir çocuğu qədr nəvəsi nəzərlərə qorq edər".
 ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev kitabı "Ön söz"də yazır: "Azərbaycan" qəzetindəki materiallar Azərbaycan Cümhuriyyətinin bilavasitə tarixini əks etdirir. Qəzetin səhifələrində Azərbaycan Hökumətinin

oxucu üçün mümkün qədər anlaşılın olmasına çalışıblar. Bu səbəbdən bəzi sözlərin imlasını müasirləşdirmək lazım gəlib. Məsələn, "çoq", "yoq", "etməyi", "kibi", "numero" kimi sözlərin müasir yazılışına (çox, yox, etməyi, kimi, nömrə) üstünlük verilib. Eyni zamanda "teatro", "qəzetə", "böylə" kimi bəzi sözlər toxunulmayıb. Bir tərəfdən, bu sözlər qəzetdə həmişə eyni cür yazılıb, digər tərəfdən də, mütaliəni çətinləşdirmədən dövrün ab-havasını saxlamağa xidmət edir.
 Çətin anlaşılın söz və ifadələr üçün cildin sonuna lüğət əlavə etmək münasib görülməyib. Əvvəla, hər dəfə mütaliəni kəsərək lüğətə baxmaq oxucu üçün çətin, ikincisi, bəzi sözlərin bir çox monası içində möh hansının nəzərdə tutulduğunu təyin etmək bəzində oxucu tərəddüddə qala bilər. Çətin anlaşılın söz və ifadələrin necə başa düşülməli olduğu mətnin içində kvadrat mötərizədə göstərilir. Qəzetin hər nömrəsindən sonra əlavə edilən "Qeyd və şərhlər" də oxucular üçün faydalı məlumatlar yer alır. Cildin sonunda "Adlar göstəricisi" verilib.
 Kitabı elektron formata da əldə etmək mümkündür.
 Xatırladaq ki, 1918-1920-ci illərdə nəşr olunan "Azərbaycan" qəzetinin tam külliyyatı 20 cildə olacaq. I cild 1918-ci ilin sentyabr-oktyabr aylarını, II cild 1918-ci ilin noyabr ayını əhatə edir.

TDT-yə üzv və müşahidəçi ölkələrin beyn mərkəzlərinin Şuşada keçirilən konfransı başa çatıb

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) təşkilatçılığı ilə iyulun 3-də Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv və müşahidəçi ölkələrin beyn mərkəzlərinin konfransı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransda Azərbaycanla yanaşı, TDT-nin rəsmiləri və quruma üzv ölkələrin - Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstan, həmçinin müşahidəçi ölkə olan Macarıstanın beyn mərkəzlərinin rəhbərləri və nümayəndələri iştirak ediblər.
 Konfransın gündəliyində iki paneldə müzakirələr aparılıb. BMTM-in söhbət müdiri Cavid Vəliyevin moderatörlüğü ilə keçirilən "Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionlararası platformasının gələcəyi" mövzusunda müzakirələrdə ilk söz BMTM-in İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyevə verilib. Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki Zəfəri ilə regionda yeni realiaqlar yaratdığını qeyd edən BMTM-in sədri türk dövlətlərinin həmrəyliyindən, Şuşa konfransının əhəmiyyətindən bəhs və quruculuq işlərində iştirakı ilə bağlı olduğunu diqqətə çatdıran F.Şəfiyevə bu toplanmış növbədənkonfrans konfrans olduğunu deyib. Eyni zamanda bildirib ki, növbəti konfrans Özbəkistanda keçiriləcək. Həmin müddətdə TDT-nin Zirvə görüşü də təşkil ediləcək.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistana səfərindən bəhs edən BMTM-in İdarə Heyətinin sədri bu yaxınlarda Azərbaycan, Türkiyə və Qazaxıstan xarici işlər nazirləri və naqliyyat sahəsi üzrə mosul nazirləri

Qafqaz və Orta Asiya regionundakı münasibətlər sistemində bir nümunədir".
 Özbəkistan Prezidenti yanında Strateji və Regional Araşdırmalar Mərkəzi direktorunun birinci müavini Əkrəmcan Nemətov Qarabağda aparılan nəhəng quruculuq işlərinin Azərbaycan dövlətinin siyasi iradəsinə və xalq ruh yüksəkliyini göstərdiyini vurğulayıb. "Azərbaycan cəmi bir neçə ayda miqyası çox böyük olan işlər görüb. Dövlətlər var ki, bu işləri reallaşdırmaq üçün onilliklər sərf edir", - deyir o əlavə edib.
 Əkrəmcan Nemətov qeyd edib ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyatın yenidən dirçəldilməsi və insanların doğma torpaqlarına qayıtması Azərbaycan dövlətinin qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdəndir. Azərbaycan bütün bu işləri öz gücünə gərməyə qadir olan güclü dövlətdir.
 Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi Diplomatik Akademiyasının icraçı direktoru Mesud Özcanın moderatörlüğü ilə keçirilən ikinci paneldə "Regiondakı yeni geosiyasi reallıqlar və Türk Dövlətləri Təşkilatı" mövzusu ətrafında müzakirələr aparılıb.
 Türk Dövlətləri Təşkilatı Macarıstan Ofisinin nümayəndəsi Zsófia Kraus Şuşa konfransında iştirak etməsindən məmnunluğunu ifadə edib. Beyn mərkəzlərinin Şuşa konfransının ümumi məqsəd olduğu üçün birliyimizin, əməkdaşlığımızın möhkəmləndirilməsi diqqət çəkir. Dünyada çoxqütblülük problemi mövcuddur. Su qıtlığı, ərzaq çatışmazlığı və digər problemlər bizi çox narahat edir və bu problemləri həll etmək üçün həmrəy olmalıyıq. Türk dövlətləri bir yerdə daha güclüdür. Biz gələcəyə daha ümidlə baxırıq", - deyir Q.Gözlöv vurğulayıb.
 Şuşa Beynəmməsinin əhəmiyyətini qeyd edən TDT baş katibinin müavini məsələlərə ortaq mövqədən baxmağın daha həmrəy və güclü olmağa imkan verdiyini diqqətə çatdırdı.
 Sonra çıxış edən Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Ufuk Ulutaş deyib: "Bu gün Şuşada olmağımız təsadüfi deyil. Konfransın bu Zəfər şəhərində keçirilməsi qürurvericidir. Bu müqəddəs torpaq Şuşa Beynəmməsinin imzalandığı şəhərdir. Türk dövlətləri olaraq çox uğurlu bir yoldayırıq. Türkiyə bu yolun bir parçası olaraq fəaliyyətini davam etdirəcək. Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı Cənubi

"Ağır sınaqlarda sınımayan böyük alim: Yaqub Mahmudov" kitabı nəşr olunub

Tədqiqatçılar Nazim Xəlilov və Elnur Nəcəyev "Ağır sınaqlarda sınımayan böyük alim: Yaqub Mahmudov" kitabı nəşr olub.

"Azərbaycan Tarixçiləri" İctimai Birliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, yeni nəşrin elmi məsləhətçisi Dövlət Mükafatı laureatı, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Güntəkin Nəcəli, redaktor tarix üzrə fəlsəfə doktoru Səvinc Məlikzadə, dizayneri riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru Mehri Xanbabayeva, texniki redaktoru isə Esmira Kərimovadır.
 Kitabda Əməkdar elm xadimi, Dövlət Mükafatı laureatı, akademik Yaqub Mahmudovun həyatı, elmi-pedaqoji və ictimai-siyasi fəaliyyəti barədə yığcam məlumat verilir. Nəşr ilk dəfə olaraq oxuculara tarixçi-alimin yenilənmiş biografiyasını təqdim edir. Kitabın həmçinin Yaqub Mahmudovun maraqlı xatirələri, onun həyat və fəaliyyətini əks etdirən fotomateriallar da daxil edilib.
 Əsərdə qeyd olunur ki, Yaqub Mahmudov 1966-1975-ci illərdə Azərbaycan Ensiklopediyasında elmi redaktor, böyük elmi redaktor, redaksiya müdiri, elmi işlər üzrə baş redaktor müavini, 1968-1981-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində baş müəllim, dosent, 1981-2004-cü illərdə Bakı Dövlət Universitetində Tarix fakültəsində dosent, kafedra müdiri, dekan müavini, dekan və 2004-2021-ci illərdə isə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Tarix İnstitutunda direktor işləyib. O, tarixşünaslıqda ilk dəfə olaraq XV-XVII əsrlərdə Azərbaycanın Avropa ölkələri ilə geniş diplomatik əlaqələr saxladığını və həmin ölkələrlə danışıqlar aparmış bir çox Azərbaycan diplomatlarının adlarını üzə çıxarıb. Tarixçi-alim həmçinin Azərbaycan Respublikasının yeni təhsil sisteminin yaradılması işində, o cümlədən qəbul proqramlarının tərtibində və təkmilləşdirilməsində, test bankının yaradılmasında, fənlər üzrə metodiki vəsaitlərin hazırlanmasında fəal iştirak edib. Onun əsərləri indiyədək 15 dilə - türk, ingilis, rus, alman, ərəb, fars, fransız, gürcü, iberi, ispan, italyan, polyak, Ukrayna, urdu və rumın dillərinə tərcümə edilib.
 Kitabın həmçinin yazılı ki, Azərbaycan Respublikasının "Şərəf", "Şərəf" və I-ci dərəcəli "Əmək" ordenlərinə layiq görülən akademik cəmi zamanında bir sıra xarici ölkələrin mükafatları ilə təltif olunub. O, AMEA ilə yanaşı, Türk Dünyası Araşdırmalar Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının, Beynəlxalq Aytmatov Akademiyasının, Lütfi Zadə adına Beynəlxalq Müasir Elmlər Akademiyasının, İtalyan Beynəlxalq İqtisadi və Sosial Elmlər Akademiyasının, Avropa Təbiət Elmləri Akademiyasının və İtalyan Bonifasiya Akademiyasının da həqiqi üzvüdür.
 Xatırladaq ki, bundan əvvəl Yaqub Mahmudova həsr olunan 7 əsər - "Tarix elmində Yaqub Mahmudov məktəbi", "Azərbaycan namını: jurnalistin tarixi ilə söhbət", "Akademik Yaqub Mahmudov elmi yaradıcılığında Qarabağ mövzusu", "Şərəfli ömrün bir səhifəsi: Tarix fakültəsi (1986-1990)", "Yaqub Mahmudovun tarixçilik məktəbi", "Tanıdığımız və tanımadığımız Yaqub Mahmudov" və "Akademik Yaqub Mahmudov irsində Qarabağ ermənilərinin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri soyqırımları tarixi" kitabları çap olunub.

Qafqaz və Orta Asiya regionundakı münasibətlər sistemində bir nümunədir".
 Özbəkistan Prezidenti yanında Strateji və Regional Araşdırmalar Mərkəzi direktorunun birinci müavini Əkrəmcan Nemətov Qarabağda aparılan nəhəng quruculuq işlərinin Azərbaycan dövlətinin siyasi iradəsinə və xalq ruh yüksəkliyini göstərdiyini vurğulayıb. "Azərbaycan cəmi bir neçə ayda miqyası çox böyük olan işlər görüb. Dövlətlər var ki, bu işləri reallaşdırmaq üçün onilliklər sərf edir", - deyir o əlavə edib.
 Əkrəmcan Nemətov qeyd edib ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyatın yenidən dirçəldilməsi və insanların doğma torpaqlarına qayıtması Azərbaycan dövlətinin qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdəndir. Azərbaycan bütün bu işləri öz gücünə gərməyə qadir olan güclü dövlətdir.
 Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi Diplomatik Akademiyasının icraçı direktoru Mesud Özcanın moderatörlüğü ilə keçirilən ikinci paneldə "Regiondakı yeni geosiyasi reallıqlar və Türk Dövlətləri Təşkilatı" mövzusu ətrafında müzakirələr aparılıb.
 Türk Dövlətləri Təşkilatı Macarıstan Ofisinin nümayəndəsi Zsófia Kraus Şuşa konfransında iştirak etməsindən məmnunluğunu ifadə edib. Beyn mərkəzlərinin Şuşa konfransının ümumi məqsəd olduğu üçün birliyimizin, əməkdaşlığımızın möhkəmləndirilməsi diqqət çəkir. Dünyada çoxqütblülük problemi mövcuddur. Su qıtlığı, ərzaq çatışmazlığı və digər problemlər bizi çox narahat edir və bu problemləri həll etmək üçün həmrəy olmalıyıq. Türk dövlətləri bir yerdə daha güclüdür. Biz gələcəyə daha ümidlə baxırıq", - deyir Q.Gözlöv vurğulayıb.
 Şuşa Beynəmməsinin əhəmiyyətini qeyd edən TDT baş katibinin müavini məsələlərə ortaq mövqədən baxmağın daha həmrəy və güclü olmağa imkan verdiyini diqqətə çatdırdı.
 Sonra çıxış edən Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Ufuk Ulutaş deyib: "Bu gün Şuşada olmağımız təsadüfi deyil. Konfransın bu Zəfər şəhərində keçirilməsi qürurvericidir. Bu müqəddəs torpaq Şuşa Beynəmməsinin imzalandığı şəhərdir. Türk dövlətləri olaraq çox uğurlu bir yoldayırıq. Türkiyə bu yolun bir parçası olaraq fəaliyyətini davam etdirəcək. Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı Cənubi

Rəşad CƏFƏRLİ,
 "Azərbaycan"

REGIONLAR

Şəhid mayorun doğum günü qeyd edilib

Düşmən üzərində qazanılan qələbədə canından keçən şəhidlərimizdən biri də mayor Rəhim Hüseynovdur.

Bu günlər Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin məsul işçiləri, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, YAP Abşeron rayon təşkilatının üzvləri, şəhid ailələri, şəhidin döyüş yoldaşları və qazilər II Fəxri xiyabanda Rəhim Hüseynovun məzarını ziyarət etmişlər. Vətənimizin bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərin xatirəsi yad olunmuş, ruhlarına dualar oxunmuş, məzarları üzərinə tor çiklər düzülüb. Sonra şəhid mayor R.Hüseynovun keçdiyi ömür yolu, hərbi xidmətdə

öldə etdiyi peşəkarlıq xatırlanmışdır. Bildirilmişdir ki, mühirənin ilk günlərindən döyüşə atılan mayorun fədakarlığı nümunə olmuşdur. "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Qubadlıın azad olunmasına görə" medallarına layiq görülən mayor Rəhim Hüseynovun xatirəsi onu tanıyanların yaddaşında əbədi qalacaq.

38-ci doğum günündə göstərilən diqqətə görə şəhid mayorun yaxınları iştirakçılara təşəkkürlərini bildirmişlər. Anım tədbiri şəhidin evinin ziyarət edilməsi ilə yekunlaşmışdır.

A.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Şahbuzda hərbiçilərə meyvə sovqatı verilib

Muxtar respublikada torpaqlarımızın keşiyini çəkən əsgərlərimizə xalq-ordu birliyinin nümayişi olaraq meyvə-tərəvəz sovqatlarının göndərilməsi davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əsgər və zabitlərlə növbəti görüş Şahbuz rayonunda olub, hərbiçilərə meyvə sovqatı təqdim edilib. Şahbuz Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşlarının əsgər və zabit həyatı ilə görüşündə vurğulanıb ki, muxtar respublikada, o cümlədən Şahbuz rayonunda yeni yaşillıq sahələrinin salınması, möv-

rud sahələrə qulluq göstərilməsi nəticəsində meyvə bağlarından mövsümi bol məhsul tədarük edilib. Bağlardan yığılan məhsullardan sovqat kimi hərbiçilərimizə götürülməsi isə ordu ilə xalqın daim sıx birliyini göstərir, güclü ordumuza mənəvi dəstəkdən xəbər verir. İcra hakimiyyətinin kollektivi Vətənə layiqli xidmət edən hərbiçilərimizə uğurlar arzulayıblar.

Əsgər və zabitlər nəcib təşəbbüsə görə şəxsi heyət adından minnətdarlıq ediblər. Sonra bağlardan tədarük edilən 6 tona yaxın alma, ərik, alça və gilənar hərbi hissəyə təhvil verilib.

Ağsu heyvandarları yarım ili uğurla başa vurublar

Ağsu heyvandarları cari ilin 6 ayını uğurla başa vurublar. Rayonda aqrar sektorun aparıcı sahələrindən olan heyvandarlıqda dinamik artım davam edir.

Rayon Statistika İdarəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, ya-

rım il ərzində 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə diri çəkidə et istehsalı 37 ton artaraq 2802 tona çatıb. Habelə 6 ayda 16 min 502 ton süd, 322 ton yun, 8 milyon 492 min ədəd yumurta istehsal olunub ki, bu göstəricilər müvafiq olaraq 127 ton, 4 ton və 103 min ədəd artıb.

Qeyd edək ki, yarım ildə iribuynuzlu mal-qaranın, habelə davarların baş sayında da artım olub. Belə ki, inək və camışların baş sayı 35 baş artaraq 38 min 836 başa, qoyun və keçilər isə 118 min baş çoxalaraq 134 min 407 başa çatıb.

Gədəbəylilər səyyar görüşlərin nəticələrindən razıdırlar

Prezident İlham Əliyevin yerlərdə vətəndaş müraciətlərinə obyektiv və operativ baxılması, vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsi ilə bağlı verdiyi tapşırıqların icrası çərçivəsində Gədəbəydə həyata keçirilən tədbirlər, o cümlədən rayon rəhbərliyinin tez-tez kəndlərdə olması, əhalinin arzu və təkliflərini dinləməsi insanlar tərəfindən razılıqla qarşılanıb, onlarda dövlət qurumlarına inamı daha da artırır.

Belə görüşlərdə rayon icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları ilə yanaşı, idarə, müəssisə, təşkilat və xidmət sahələrinin rəhbərlərinin də iştirakı qaldırılan bir çox məsələlərin yerində həll edilməsinə imkan verir. Bu cür problemlərə daha çox köndərəsi yolların təmiri, kənd ərazisində yararsız elektrik dayaqlarının dəyişdirilməsi, təbii qazla təchizat, yeni təhsil və səhiyyə müəssisələrinin tikilməsi, poçt şöbələrinin açılması, internet və rabitə xidmətinin yaxşılaşdırılması və digər məsələlərlə bağlı olur.

Çalburun kəndində keçirilən səyyar görüş zamanı kənd sakini, 1-ci Qarabağ müharibəsi veteranı Vidadi Hüseynov Qarıkənd-Miskinli-Çalburun avtomobil yolunun Çalburun kəndindən ərazisindən keçən hissəsində asfalt örtüyünün dağılımı hissələrinin təmirini xahiş etmişdir. Vətəndaşın

müraciəti nəzərə alınaraq 32 sayılı Yol İstismar MMC-nin rəhbərliyinə müvafiq tapşırıq verilmiş, problem həllini tapmışdır. Həmin kəndin sakini Əziz İmamverdiyev isə kənd ərazisində istismara yararsız elektrik dayaqlarının əvəz olunmasını xahiş etmişdir. Rayon elektrik şəbəkəsi məsələni yerində araşdırmış və yararsız 4 dayaq dəyişdirilmişdir.

Başqa misal. Düz Rəsullu kəndinin ağsaqqalı Cahangir Rəsulov 1,7 kilometrlik kənd yolunun təmirə ehtiyacı olduğunu bildirərək kömək göstərilməsini xahiş etmişdir. Düz Rəsullu bələdiyyəsi və Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının kənd üzrə nümayəndəliyinin birgə təşəbbüsü ilə həmin yol qum-çınqıl tökülmələri hamarlanmış, sakinlərin rahat gediş-gəlişi təmin olunmuşdur. Pərizəməli kəndinin sakini Səfərə

Qasımova isə evinin yaxınlığından keçən magistral su xəttində yaranmış nasazlığın aradan qaldırılmasını istəmişdir. Vətəndaşın müraciəti əsasında Gədəbəy rayon Sukanal İdarəsinin rəhbərliyinə müvafiq tapşırıq verilmişdir. İdarənin əməkdaşları tərəfindən kənddə istismar olunan magistral su xəttinə baxış keçirilmiş,

qeyd edilən magistral su xəttindəki sızma aradan qaldırılmışdır.

Məlum olduğu kimi, bu günlər Gədəbəy rayonunda yağın leysan yağışları və dolu bir sıra fəsadlar törətmişdir. Rayon Fövqəladə Hallar Komissiyasının üzvləri və aidiyyəti təşkilatların məsul şəxsləri təbii fəlakətdən ziyan görmüş Çalburun və

Torpağa qulluq olunanda

Siyəzənliyə dəmyə sahələrində bol taxıl yetişdirilib

Eynibulaq kəndlərində arpanın keyfiyyəti yüksək olur. Sədan, Böyük Həmyə, Beşdam, Dağ Quşçu, Yanıq Ələz, Ərizküş və başqa dağ kəndlərində isə buğdaya geniş yer verilir.

Rayonda sahibkarlıq subyektlərinin də taxılçılığa maraqları artır. Əgər əvvəlki illərdə rayonda taxılçılıqla məşğul olan cəmi bir müəssisə varsa, bu gün onların sayı xeyli çoxdur. Ümumiyyətlə, rayonda istehsal edilən taxılın hamısı sahibkarlara və fermerlərə məxsusdur.

Siyəzəndə biçin zamanı təhlükəsizlik məsələlərinə də xüsusi diqqət verilir. Quraqlıq ərazidəki taxıl sahələrinin yağınla üzvləşməsi üçün rayonun əlaqədar təşkilatları xüsusi iş rejiminə keçib. Taxıl biçini zamanı yanğın törədən bütün məsələlər ön-

cədən nəzərə alınıb. Taxıl sahələri arasına atılan şırımlar hər axşam yenilənir, yaradılan xüsusi briqadalar növbəli şəkildə taxıl sahələrini nəzarətdə saxlayır. Bir də biçilən taxıl sahələri iki gündən gec olmayaraq yenidən şumlanır.

Cari mövsüm rayonda "Qobustan", "Börəkət", "Bezoz", "Əzəmətli", "Nurlu-99", "Azəri-95", "Muğan" buğda sortları əkilib. Mütəxəssislər Siyəzəndə bu sortların məhsuldarlığının yüksək olduğunu bildirlər. Dağətəyi ərazilərdə taxılın becərilməsi arandan fərqlənir. Belə yerlər üçün taxıl sortları mütləq öncədən müəyyən edilir.

Hazırda rayonda 20-yə yaxın kombayn var. "Aqroservis" ASC-nin Quba, Xaçmaz, Lənkəran bölmələrin-

dən kombaynlar cəlb olunub. Siyəzəndə biçin başa çatan kimi həmin kombaynlar ətraf dağ rayonlarına köməyə yollanacaq. Mazut və yanacaqba bağlı da heç bir problem yoxdur.

Mütəxəssislərin fikrincə, rayon üzrə məhsuldarlıq əvvəlki illərdən yüksək olacaq. Bu gündə hər hektardan 24,3 sentnerdən çox məhsul götürülüb. Məlumat üçün bildirik ki, ötən mövsüm rayonda bu göstərici 20,3 sentner olmuşdu.

Torpaq ona qayğıkeçikliklə yanaşmağı sevir. Torpağa baxarsan - varlarsan, baxmazsan - ac qalarsan. Siyəzənliyə bu misal öz aralarında əbəss yere tez-tez çökmürlər.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın dağlıq və dağətəyi ərazilərində taxıl biçinə start verilib. "Aqroservis" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin balansında olan "New Holland TC 5.90 HILLSIDE" kombaynları ilə Yardımlı rayonunun yüksək dağlıq ərazidə yerləşən Ərsilə kəndində taxıl biçini həyata keçirilib.

Bu il Yardımlı rayonunda 3549 hektar sahədə payızlıq taxıl əkilib. Əkin sahələrinin mütləq əksəriyyəti relyefi çətin ərazilərdə yerləşir. Dağlıq ərazilərdə biçin xüsusi dağ kombaynları vasitəsilə həyata keçirilir. İxtisaslaşmış dağ kombaynlarının əsas xüsusiyyətlərindən biri məhsulu itkisiz yığımasıdır. Eyni zamanda dağ kombaynları 20 dərəcə nəmlikdə biçin apara bilir ki, bu da məhsulun daha tez yığılmasını təmin edir. Tam kompüterləşdirilmiş, innovativ dağ kombaynları yamaclarda 38 dərəcə bucaq altında, hündürlükdə isə 32 dərəcə bucaq altında biçin apara bilir. Kombaynın gövdəsinin və biçici başlığının dağlıq sahələrdə

Dağlıq və dağətəyi ərazilərdə taxıl biçini sürətlənir

tənzimlənmə bilməsi taxıl sahələrinin qısa zamanda, operativ biçilməsinə gətirib çıxarır.

Yaxın günlərdə Lerik, Cəlilabad, Şəmkir rayonlarının yüksək dağlıq ərazilərində dağ kombaynlarının iştirakı ilə kütləvi biçin başlayacaq.

Ərsilə kəndində biçin prosesi başa çatdıqdan sonra jurnalistlərə açıqlama verən

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinin müdiri Vüqar Hüseynov bildirib ki, taxıl əkinlərində aqrar texniki qulluq qaydalarına düzgün riayət olunması yekunda məhsuldarlığa müsbət təsir edir. "Biçidəndə dərhal sonra iş şumunun aparılması taxıl əkinlərində ilk aqrar tex-

niki tədbirdir. Yay şumu torpağın strukturunu yaxşılaşdırır, alt qatlarda nəmliyin toplanmasını, samanın çürüyərək üzvi gübrəyə çevrilməsini təmin edir. Bundan başqa, yay şumu gəmiricilərə qarşı mübarizənin ən yaxşı üsullarından biridir. Dərhal şum torpağın altında olan gəmirici yuvalarını dağıdır və səpəndən

sonra çıxış dövründə gəmiricilərə qarşı mübarizə aparmaq məcburiyyətini əvvəlcədən aradan qaldırır. Bu mövsüm artıq biçindən sonra təxminən 100 min hektar sahədə yay şumu aparılıb".

Ərsilə kəndinin zəmirində biçindən sonra xüsusi ripər avadanlığının köməyi ilə yay şumu aparılıb, fermerlərə yay şumunun əhəmiyyəti barədə məlumat verilib.

Qeyd edək ki, iyulun əvvəlinə olan son məlumata görə, ölkə üzrə artıq 569716 hektar sahədə biçin prosesi başa çatıb. Bu, payızlıq əkin sahələrinin 58,9 faizini təşkil edir. Biçin prosesinə 1639 kombayn cəlb olunub. Bunlardan 650 kombayn "Aqroservis" ASC-nin balansında olan kombaynlardır. Bundan başqa, biçin prosesində fiziki və hüquqi şəxslərin mülkiyyətində olan 989 kombayn iştirak edir. "Aqroservis" ASC-nin kombaynları tərəfindən 234057 hektar, fiziki və hüquqi şəxslərin mülkiyyətində olan kombaynlar vasitəsilə isə 335659 hektar sahədə biçin aparılıb.

AXA mübarizə tədbirlərini gücləndirir

Aqrar Xidmətlər Agentliyinin (AXA) Bitki Mühafizəsi və Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzinin yerli qurumları tərəfindən işğaldan azad olunmuş Ağdam rayonunun Qorvənd kəndi ərazisində çəyirtkəkilərə qarşı 41 hektar ərazidə müşahidə işləri aparılıb. 33 hektar ərazidə sirayotlənəmə qeydə alınıb, 25 hektar ərazidə isə kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilib.

Ölkə ərazisində bu günə kimi çəyirtkəkilərə qarşı ümumilikdə 120685.84 hektar sahədə müşahidələr aparılıb, 45749.87 hektar sahədə sirayotlənəmə aşkar edilib və 17306.48 hektar sahədə kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilib. Kimyəvi mübarizə tədbirləri Mikroneyr tipli ultra kiçik həcmli çiləyicilər üçün nəzərdə tutulan Chrysmated Dedex (t.m.-Alfa-sipermetrin) və traktor çiləyiciləri üçün nəzərdə tutulan Arrivo (t.m.-Sipermetrin) preparatları ilə həyata keçirilib.

Bildiririk ki, Mərakeş çəyirtkəsinin sürfələri respublika ərazisində martın axırları və aprelin əvvəllərində görünməyə başlayır. Mühit şəraitindən asılı olaraq sürfələr 30-60 günə inkişafını başa çatdırır, yetkin dişilər isə 2-3 ay qidalanıb, yumurta qoyaraq məhv olurlar.

Aqrar Xidmətlər agentliyi fermer və sahibkarların nəzərinə çatdırır ki, təsərrüfatlarında adıçəkilən zərərverici müşahidə edildiyi halda, dərhal agentliyin Bitki Mühafizəsi və Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzinin yerli qurumlarına məlumat versinlər.

Hazırda müşahidə və mübarizə tədbirləri davam edir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Mövlud CAVUŞOĞLU: "Azərbaycanın Ermənistanla təklif etdiyi davamlı sülh anlaşmasının imzalanmasının tezləşdirilməsini istəyirik"

"Türkiyə ilə Ermənistan arasında normallaşma prosesinin başlaması üçün bəzi addımlar atılıb. Bunu mərhələli qaydada davam etdirmək istəyirik. Hər zaman dediyim kimi, Cənub Azərbaycanla prosesi məsləhətli şəkildə koordinasiya edirik. Digər tərəfdən Ermənistanla Azərbaycan arasında normallaşma prosesini dəstəkləyirik".

nin tezləşdirilməsini istəyirik. Çünki bölgədə davamlı sülhə ehtiyac var. Azərbaycan ilə Ermənistan arasında Zəngəzur dəhlizi daxil olmaqla layihələrin həyata keçirilməsi vacibdir", - deyər fikirlərini davam etdirən nazir Məvlud Cəvəşoğlu

diqqətə çatdırıb ki, normallaşma prosesinə ən böyük əngəl Ermənistandakı revanşist cəhdlərdir.

Vyanaya görüşlərini yüksək dəyərləndirən nazir Məvlud Cəvəşoğlu bildirib ki, xüsusən nümayəndələr Türkiyədə və yaxud Ermənistanda da görüşüblər. Təəssüf ki, Ermənistan hələ buna hazır deyil.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyənin xarici işlər naziri Məvlud Cəvəşoğlu Ankarada keçirilən mətbuat konfransında ifadə edib.

"Azərbaycanın Ermənistanla təklif etdiyi davamlı sülh anlaşmasının imzalanması-

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Böyük Britaniyaya səfərə gedib

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə iyulun 4-də Böyük Britaniyaya səfərə yola düşüb.

QMİ-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, səfərdə məqsəd iyulun 5-6-da Londonda keçiriləcək Din və Etihad Azadlığı üzrə Nazirlər Konfransında iştirak etməkdir.

Səfər Böyük Britaniyanın Cənubi və Mərkəzi Asiya, Şimali Afrika, BMT və Birlik ölkələri üzrə dövlət

naziri, Uimblond Lordunun dövlət məktubu əsasında həyata keçirilir. Konfransın məqsədi dünyada din və etihad azadlığını müdafiə etmək üçün beynəlxalq səylərə tökan vermək və hökumətlərin müxtəlif dini və qeyri-dini icmalar və vətəndaş cəmiyyəti ilə birlikdə işləməsi yollarını nəzərdən keçirməkdir.

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə nüfuzlu beynəlxalq konfransın planı iclasında məruzə ilə çıxış edəcək və müzakirələrə qatılacaq. QMİ sədri Böyük Britaniyanın Baş nazirinin dövləti ilə "Dauning Strit"də rəsmi qaydada qəbul ediləcək.

Avropada global istiləşmə təhlükəsi böyüyür

Alimlər təbii fəlakətlərin daha təhlükəli olacağı barədə xəbərdarlıq edirlər

Ekstremal istilər yenedən Avropanı çəngəl alıb. Turistlərin xoşladığı zonalar boş qalıb. Apennin yarımadasının bir çox şəhərində fəvvarələr bağlandı.

İtaliyanın Verona şəhər hakimiyyəti daha sort qonaq tədbirlərinə qərar verib - yayın sonuna qədər şəhər sakinləri içməli sudan bağları və təvəz bostanlarını suvarmaq, maşınları yumaq və hovuzları doldurmaq üçün istifadə edə bilməyəcəklər. Bu qaydaları pozanları 500 avro cərimə gözləyir.

İtaliyada anomali istilər, Polşada leysan və daşqınlar, Yunanıstanda yağın təhlükəsi artıb

Romada hava müsbət 40 dərəcə selsiyə qədər istiləşib. Antisiklonun yaratdığı rekord temperaturdan İtaliya paytaxtının sakinləri, eləcə də ev və vəhşi heyvanlar əziyyət çəkir. Romadakı zoopark işçiləri heyvanlara dondurulmuş meyvə, ot və balıq verirlər.

İtaliyanın şimal rayonları da quraqlıqdan əziyyət çəkir. Po çayında su son 70 ilin ən aşağı səviyyəsinə enərək bölgənin düyü bitkiləri ilə yanaşı, mal-qaramı da təhlükə altına alıb. Aqrar sahənin ən böyük həmkarlar ittifaqı xəbərdarlıq edir ki, ölkə miqyasında

fermerlər məhsullarının 30-70 faizini itirmək riski ilə üzləşiblər.

Bu arada Polşada anomali istilər saxtala külləklər, leysan və daşqınlarla əvəzlənib. Baltik sahilindəki Qdınya şəhərində musiqi festivalının təşkilatçıları müvəqqəti olaraq konsertləri dayandırmalı və tamaşaçıları təxliyə etməli olublar.

Yunanıstanda iyul ayında hava şəraiti ilə əlaqədar yüksək səviyyədə yağın təhlükəsi proqnozlaşdırılır. Bu barədə yüksək riskli zonaların qeyd olunduğu xəritəni dərc edən ölkənin Mülki Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilir ki, Egey dənizinin sahilləri, həmçinin Attika, Peloponnes və Yunanıstanın mərkəzi hissəsi xüsusilə təhlükə altındadır. Yerli yağınsöndürmə xidmətləri yüksək hazırlıq vəziyyətinə gətirilib. Onlar ötən il burada əsl fəlakətə çevrilmiş meşə yağınlımaşın baş verməsinə və ya qarşısının alınması üçün gecəgündüz vəziyyətə nəzarət edirdilər.

Preventiv tədbirlər olaraq hakimiyyət orqanları meşələrə və hər hansı yağınsöndürmə vasitələri olan digər ərazilərə getməyə ciddi qadağa qoyublar.

Hazırda Avropa İttifaqının 6 ölkəsindən 200-dən çox yağınsöndürən Yunanıstana göndərilib. Onlar öz təcrübələrini yunan həmkarları ilə bölüşəcək və yağınlı mübarizədə onlara kömək edəcəklər. Artıq Bolqarıstan və Rumiyanadan

ilk iki komanda gedib. Onları qarşılayan mülki müdafiə naziri Xristos Stilianidis deyib: "Yayda, ölkəmiz üçün çətin bir vaxtda gəldiniz. Amma siz bizə kömək edəcək və fəal şəkildə sübut edəcəksiniz ki, Avropa həmrəyliyi təkə sözə də mövcud deyil".

Alimlərin bədbin proqnozu

Avropa Mülki Müdafiə Mexanizminin xüsusi layihəsi çərçivəsində iyul və avqust aylarında Afina, Larisa və Tripolisə Fransa, Almaniya, Norveç və Finlandiyadan ola-ola yağınsöndürmə təyinatçıları göndəriləcək.

Son məlumata əsasən, bir qrup iqlimşünas-alim "Environmental Research: Climate" jurnalında araşdırma dərc edib. Onlar hesab edirlər ki, həddindən artıq istilər və daşqınlar iqlim dəyişikliyindən yaranır.

Ümumdünya Vəhşi Təbiət Fondunun (WWF) direktoru Marko Lambertini bildirib ki, dünyadakı gərgin siyasi vəziyyətə görə, bir çox avropalı siyasətçi "iqlim gündəmini örtbasdır etməyə" çalışırlar.

Bu arada elm adamları yağınsöndürmə təbii fəlakətlərin daha təhlükəli olacağı barədə xəbərdarlıq ediblər.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Avropa İttifaqının İrəvandakı ofisinə yürüş edildi

Ermənistanda itaətsizlik edənləri orduya göndərirlər

Ermənistanda müdafiə nazirliyinin üçaylıq təlim toplanışları bu ölkədə siyasi ziddiyyət predmetinə çevrilib.

İrəvanın "Hraparak" nəşri yazır ki, ölkədə müxalifətin "Müqavimət" hərəkatının 4 iştirakçısı Müdafiə Nazirliyinin üçaylıq təlim toplanışlarında iştirak etmək üçün çağırış vərəqəsi alıb. İndi hüquq-mühafizə orqanlarında əsas işi bir konara qoyaraq müxalifətin mitinqlərinin videolarını araşdırırlar, aksiyaya iştirakçıların kimliyini öyrənir və çağırış vərəqələri göndərirlər.

Parlamentin deputatı Qeqam Manukyan bildirib ki, bu xüsusda vəziyyət kritik həddə çatıb. Hərbi komissarlardan həmin 4 nəfərin evinə zəng ediblər: "Hərbi komissarlardan zəng etdik, Taron Manukyanla danışımaq istədik, dedim ki, Taron Manukyan 2 aydır həbsdədir. Dedim ki, siz hələ də yalnız müxalifət xadimlərini çağırırsınız?"

Manukyan vurğulayıb ki, hakimiyyət nümayəndələri müxalifəti təhdit etmək üçün orduda xidməti döyənəyə çevirməyə çalışırlar. Artıq 40-a yaxın belə məlumat var.

Etirazların fəal iştirakçısı Gevork Muradyan da çağırış vərəqəsi alıb, o da həbsdədir. Onlar Gümrüdə etiraz aksiyaları zamanı yaşlıları döymələrinə dair insidentlə bağlı cinayət işi üzrə həbs ediliblər.

Qeqam Manukyan parlamentin Müdafiə və Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Andranik Koçaryanın iki ay əvvəl verdiyi ictimai bəyanatı xatırladı. Belə ki, Koçaryan müxalifətin baş nazir

В ЕРЕВАНЕ НЕДОВОЛЬНЫ НАРУШЕНИЕМ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Граждане Армении провели митинг у представительства Европейского союза

Nikol Paşinyanın istefasını tələb edən nümayişlərdə iştirak edən şəxslərin orduya və ya ordunun təlim düşərgələrinə çağırılmasını təklif edib.

"Nikol Aqbalıyan" tələbə birliyinin sədri Taron Qazaryanın ünvanına da çağırış göndərilib. Taron itaətsizlik aksiyalarının fəal iştirakçılarından biridir, bir neçə dəfə saxlanılıb: "Təbii ki, mən bunu Andranik Koçaryanın məşhur bəyanatı ilə də əlaqələndirirəm ki, fəalları tutulması, qeydə alınması və üçaylıq təlim-məşq düşərgəsinə göndərilməsinin lazım olduğunu xatırlamıram. Hesab edirəm ki, bu adamlar ordunu, eləcə də hüquq-mühafizə sistemini öz əllərində siyasi alətə çeviriblər".

Bu arada Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Xidmətə Çağırış və Səfərbərlik Xid-

mətinin rəisi Armen Avtandilyan müxalifətin ittihamlarını rədd edib. Təlim-məşq toplanışı üç ay - avqustun 1-dən oktyabrın 30-dək davam edəcək. Hökumətin qərarına əsasən, təlimlərdə 1444 vətəndaş iştirak edəcək.

Bütün bunların fonunda növbəti etiraz aksiyası keçirilib. Müxalifətin "Müqavimət" hərəkatının üzvləri Avropa İttifaqının Ermənistandakı ofisinə yürüş ediblər. Yürüş iştirakçıları əvvəlki etiraz aksiyaları zamanı saxlanılmış fəalları fotosəkillərini daşıyıblar. Aksiyanın əsas məqsədi saxlanılan fəalları azad edilməsinə nail olmaqdır.

Ölkə ictimaiyyətinin diqqətini etirazlara yönəldiyi bir vaxtda hərbi qüvvələrin xidmətdən yayıma halları davam edir. Belə ki, dörd hərbi qulluq-

çu müalicə olunduqdan sonra xidmətə qayıtmıqları intina edib.

Son vaxtlar orduda hərbi xidmətdən yayıma, fərarilik hallarında azalma əvəzinə, artım müşahidə olunur. Bu da o deməkdir ki, Ermənistan ordusunun əsgərləri psixoloji cəhətdən hərbi xidmətə hazır deyillər. Orduda hərbi xidmətdən yayıma hallarının artması təsadüfi deyil. Təvəzükərlilik, zorakılıq və homoseksual qüvvələrin yayılması bunun başlıca səbəbidir.

Bütün bunları onu göstərir ki, hakimiyyətin vətəndaşlar arasında artıq heç bir dayağı qalmayıb. Paşinyanın istefasını tələb edənlərin sırası gündən-günə çoxalır.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Meymunçığəyinə yoluxanların sayı Avropada üç dəfə artıb

Azərbaycan ÜST-dən ehtiyac yarandıqda istifadə edilməsi üçün 3000 test destini təhvil alıb

Meymunçığəyi virusu yayılmaqda davam edir. Xəstəliyin əsas yayılma arealı Avropadır. Virusun yoluxmanın 90 faizinin bu regionda qeydə alındığı bildirilir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Avropa üzrə regional direktoru Hans Kluge deyib ki, son iki həftədə Avropada infeksiyaya yoluxanların sayı üç dəfə artıb və 4500-ü keçib, infeksiyanın yayılmasına qarşı təcili tədbirlər görülməlidir.

Eyni zamanda yoluxma hallarının əksəriyyətinin 21-40 yaşarası kişilərdə aşkarlandığı, xəstələrin 10 faizinin müalicə və təcrüd üçün xəstəxanaya yerləşdirildiyi bildirilir. Meymunçığəyi qonşu ölkələr - Türkiyə, Gürcüstan da olmaqla indiyədək dünyanın 50-dən çox ölkəsində təsdiq olunub. İyunun 30-da Türkiyədə 37 yaşlı şəxsə aşkarlanan xəstəliklə bağlı onunla təmasda olanlar araşdırılısa da, başqa yoluxma halı qeydə alınmayıb.

Xəstəliyin diaqnostika və müalicəsi üzrə klinik protokol hazırlanıb

Azərbaycanda indiyədək meymunçığəyi virusuna yoluxma faktı qeydə alınmayıb. Səhiyyə naziri Teymur Musayevin sözlərinə görə, Azərbaycan epidemioloji nəzarəti daim Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının verdiyi qayda və tövsiyələrə əsasən aparır. Ölkəmizdə həmin qayda və tövsiyələrə tam riayət olunur. Sərhəd keçid məntəqələrində meymunçığəyi xəstəliyi ilə

əlaqədar hansısa tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulmur.

Dünya Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Azərbaycan nümayəndəliyi isə məlumat yayaraq bildirib ki, ölkəmizin testlərlə bağlı ÜST-ə müraciəti artıq həllini tapıb. Belə ki, ÜST ehtiyac yarandıqda istifadə olunması üçün Azərbaycana 3000 meymunçığəyi test desti təhvil verib.

ÜST-ün Azərbaycandakı nümayəndəsi Dr. Hande Harmancı bildirib ki, Azərbaycan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatından bu test destlərini əldə edən ilk ölkələrdən biridir və sözügedən vasitələr yoluxma hallarının aşkarlanmasına, xəstəliyin yayılmasının qarşısının alınmasına yönəlməli ictimai səhiyyə tədbirlərini müəyyənləşdirilməsinə kömək edəcək: "Biz ölkələrə nəzarət, təmasların izlənməsi və yoluxmuş xəstələrin izolyasiya edilməsi daxil olmaqla sınaqdan keçirilmiş ictimai səhiyyə vasitələri ilə dəstək verməyi hədəfləyirik. Erkən diaqnostika bu şeyin mühüm hissəsidir".

Səhiyyə Nazirliyi İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi

(İSİM) meymunçığəyi xəstəliyinin diaqnostika və müalicəsi üzrə klinik protokol da hazırlayıb. Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tibbi Şurasının 2022-ci il 14 iyun tarixli 12 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş bu protokol ilkin səhiyyə xidmətində çalışan terapevtlər, pediatrlar, ailo həkimləri, təcili tibbi yardım həkimləri, həmçinin yoluxucu və dəri-zöhrəvi xəstəliklər üzrə

mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulub. Protokolun tərtibatında İSİM-in, Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun, Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) Strateji İnkişaf Departamentinin, Azərbaycan Tibb Universitetinin İnfeksiyon xəstəliklər kafedrasının mütəxəssisləri iştirak ediblər.

Protokolda xəstəliyin ağır gedişatına görə risk faktorları müəyyən edilib. Qeyd olunur ki, virusun ağır halları daha çox uşaqlarda müşahidə edilir. Meymunçığəyi xəstəliyinin ağırlaşması pasiyentin ümumi sağlamlıq vəziyyəti ilə əlaqədardır. Dərin immun çatışmazlığı daha ciddi nəticələrə səbəb ola bilər. Eyni zamanda hamilə qadınlar, atopik dermatit, ekzema və digər dəri xəstəlikləri olanlar daha yüksək ağırlaşma və ölümlə riski altındadır. Tibb işçiləri virusla daha uzun müddət təmas halında olduqlarına görə risk qrupuna daxildirlər.

Məlumatda qeyd olunur ki, təbii çiçək xəstəliyinə qarşı peyvənd edilmiş insanların meymunçığəyi virusuna yoluxma ehtimalı azdır. Lakin dünya üzrə təbii çiçək xəstəliyinə qarşı peyvəndlənmənin 40 il-dən artıqdır ki, dayandırılması bu yaşdan cavan olanların meymunçığəyi xəstəliyinə həssas olmaları mümkündür. Yoluxmanın risk qruplarına immun çatışmazlığı olanlar və yoluxmuş insanlara qulluq edən şəxslər aiddir.

Protokolda bildirilir ki, xəstədə gözdə ağrı və ya bulanma, tənəffüs, sinə ağrısı, nəfəs almaqda çətinlik, huşun pozulması, dezorientasiya, yuxululmuş, qıcolmalar, qida qəbulunun əhəmiyyətli azal-

ması, eləcə də uzun müddət davam edən qızdırma, arterial hipotenziya kimi hallar olduğu təqdirdə yaxından izlənilməlidir. Qeyd olunan əlamətlərdən hər hansı biri olarsa, gecikmədən mütəxəssisə müraciət olunmalıdır.

Virusun mutasiyaları xəstəliyin gedişinin atipikliyi istisna etmir

Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti Teyyar Eyvazov qəzetimizə açıqlamasında deyir ki, meymunçığəyi infeksiyasına yoluxma hallarının sayı dünyanın bir sıra ölkələrində artmaqdadır. Artıq qonşu Gürcüstan və Türkiyədə ilk yoluxma faktı təsdiqlənib. Onun sözlərinə görə, bu hallar Azərbaycanda da meymunçığəyi virusuna yoluxma hadisələrinə rast gəlinəcəyinə ehtimalları artırır.

Teyyar Eyvazov bildirir ki, deyənlər nəzərə alınaraq ölkədəki müvafiq qurumlar bütün qabaqlayıcı tədbirləri planlı şəkildə həyata keçirirlər. İnfeksiyanın bəzi ölkələrdə geniş yayılması və virusun aşkar edilmiş mutasiyaları xəstəliyin gedişinin atipikliyi istisna etmir: "Bu hala az təsadüf olunsada, müəyyən mənada xəstəliyin aşkarlanmasını çətinləşdirə bilər. Ümumən, xəstəlik halları anaməz və ti-

pik simptomlar əsasında ehtimal olunaraq laborator təsdiqlənir".

Sadə qaydalarla xəstəlikdən qorunmaq mümkündür

Mütəxəssislər xəstəliyin tənəffüs yolu ilə deyil, əsasən yaxın fiziki təmasla keçdiyini bildirirlər. Buna görə də virusun yayılma sürətinin zəif və yoluxuculuq qabiliyyətinin aşağı olduğu bildirilir.

Yoluxma hallarının Avropada sürətlə artması, eyni zamanda digər regionlara da yayılması ehtimalı nəzərə alınaraq Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı iyunun 23-də meymunçığəyi pandemiyaya elan etdi. Narahatlıq doğuran məqam isə odur ki, virusu uzun illərdən bəri Afrika ölkələrində rast gəlinən belə, hazırda endemik olmayan, digər ölkələrə və bölgələrə sürətlə, davamlı yayılmasıdır. İmmuniteti zəif olanlar, hamilə qadınlar və uşaqlar xəstəliyin müvafiq qurumlar bütün qabaqlayıcı tədbirləri planlı şəkildə həyata keçirirlər. İnfeksiyanın bəzi ölkələrdə geniş yayılması və virusun aşkar edilmiş mutasiyaları xəstəliyin gedişinin atipikliyi istisna etmir: "Bu hala az təsadüf olunsada, müəyyən mənada xəstəliyin aşkarlanmasını çətinləşdirə bilər. Ümumən, xəstəlik halları anaməz və ti-

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

"Azercell" rabitə bazarında yeni biznes layihəsini təqdim edir

Azərbaycan telekommunikasiya sektorunda ilk dəfə olaraq özündə həm bank əməliyyatları, həm də mobil rabitə imkanlarını birləşdirən "Azercell Fintek" məhsulları yaxın zamanda bütün abunəçilərə maliyyə xidmətləri göstərəcək.

Müştərilərini ölçətilmə, eyni zamanda istifadədə rahat və şəfəf xidmətlərlə təmin etməyə çalışan "Azercell Telekom" özünün rəqəmsal məhsullar çəşidini genişləndirərək müştərilərin nağdsız hesablaşma və ödənişlərini daha rahat şəkildə yerinə yetirməyə imkan yaradacaq xüsusi layihəsini təqdim edir.

Abunəçilərə təqdim olunacaq rəqəmsal kart müxtəlif növ ödənişlər həyata keçirməyə, hesabdakı balans artırmağa imkan verəcək ki, həmin maliyyə məhsulları sürətli və asan müştəri identifikasiyasını təmin edən ucadən-ucadən rəqəmsal təcrübə üzərində qurulacaq.

İstehlakçının önəmi ödəmə üsullarını və vərdişlərini dəyişərək "Azercell Fintek" müştərilər üçün rahat rəqəmsal nağdsız ödəniş vasitəsinə çevrilmə potensialına malikdir. Eyni zamanda abunəçilərə xidməti aktiv etmək üçün ofisə baş çəkmədən bərabər "Azercell"-in yenilənmiş "Kabinetim" mobil tətbiqi vasitəsilə bu imkandan yararlanıla bilər.

Bu rəqəmsal kart həm fakturalı xətt, həm də fakturasız xətt (SimSim) abunəçilərinə bir sıra standart qeydiyyat prosedurlarından keçmədən maliyyə xidmətlərinə asan çıxış imkanı yaradacaq. Qeyd edək ki, "Azercell Telekom" bu layihəni "PAŞA Bank", "Visa" və "AzInTelecom" da daxil olmaqla bir sıra tərəfdaşlarla birgə əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirir.

"Azercell"-in Big Data, Təhlillər və Xüsusi Layihələr Departamentinin direktoru Azad Hüseynov qeyd etmişdir: "Bütün ölkə-

ni əhatə edən geniş şəbəkəyə bankçılıq və fintek funksionallığı əlavə etmək göstərdiyimiz xidmət çəşidinin genişləndirilməsi, müştəri məmnunluğu və bağlılığının gücləndirilməsi və əlbəttə ki, biznesin dayanıqlılığı baxımından bizim üçün böyük imkanlar yaradır".

Bu yeni məhsulun ilk istifadəçiləri olmaq istəyən abunəçilərimiz üçün www.azercell.com səhifəsi vasitəsilə öncədən sifariş etmək imkanı artıq mümkündür. Bunun üçün "Azercell"-in rəsmi saytı qeydiyyatdan keçmək kifayətdir.

Xatırlatmaq istərdik ki, məhz "Azercell" bir neçə il öncə ilk olaraq özünün "Kabinetim" tətbiqi vasitəsilə "Mobil Ödəmə" xidmətini bazarda təqdim etmişdir. "Azercell" Rəqəmsal Kartı mobil rabitə bazarında maliyyə xidmətləri sahəsində dönüş nöqtəsinə çevrilərək istifadəçilərə rəqəmsal texnologiyaların imkanlarını daha yaxın və rahat edəcək.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ! "AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2022-ci il üçün
abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik	124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq	62,40 (altmış iki manat qırq qəpik) manat
3 aylıq	31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə
üzlaşsınız, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli
telefonla zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

B İ L D İ R İ Ş

"Bakı Şəhər Əsaslı Tikinti və Təmir" MMC tərəfindən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində Mərkəzi Nəbatat Bağının abadlaşdırılması işlərinin satın alınması üçün elan edilmiş tenderdə şərtlər toplusunun dəyişdirilməsi və sənədlərin təqdim olunma müddətinin uzadılması ilə əlaqədar aşağıda qeyd olunan dəyişikliklər edilmişdir:

- Satılma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, texniki və maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə şəraitinin, etibarlılığının olması oxşar parkın əsaslı təmiri işini əhatə edən (oxşarlıq layihə və texniki spesifikasiyalarda təsvir edilən fiziki ölçüyə, mürəkkəbliyə, metodlara, texnologiyaya və digər xüsusiyyətlərə əsaslanmalıdır) ən azı bir sifarişçi baş podratçı kimi qüvvəyə gətirilməsi haqqında məlumat və təsdiqediciləri sənədlər (müqavilə, işlərin təhvil aktları təqdim edilməklə);

- iddiaçının tamət işləri, mərmər işləri, ən azı 1 ödəd müasir standartlara cavab verən fəvvarə və göl tikintisində təcrübəsi olmalı və digər məlumatları özündə əks etdirən təsdiqediciləri sənədlər təqdim edilməlidir.

Tender iştirakçıları tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **20.07.2022-ci il saat 11:00 tarixdən 03.08.2022-ci il saat 11:00 tarixə**, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikitə zərfdə **28.07.2022-ci il saat 17:00 tarixdən 11.08.2022-ci il saat 17:00 tarixə**, zərflərin açılış tarixi isə **29.07.2022-ci il saat 11:00 tarixdən 12.08.2022-ci il saat 11:00 tarixədək** uzadılmışdır.

Tender komissiyası

"Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi" Publik Hüquqi Şəxs Şuşa şəhəri Cənub yaşayış zonası-11, Blok-03 və Blok-04, 7 ədəd 3-5 mərtəbəli yaşayış binalarının (avtodayanacaqqlarla birgə) tikintisi və abadlıq işlərinin satın alınması məqsədi ilə açıq tender elan edir

Açıq tenderin predmeti Şuşa şəhəri Cənub yaşayış zonası-11, Blok-03 (Möhəllə 03) (Yaşayış evi-10, Yaşayış evi-11, Yaşayış evi-12, Yaşayış evi-13) və Blok-04 (Möhəllə 04) (Yaşayış evi-14, Yaşayış evi-15, Yaşayış evi-16) 3-5 mərtəbəli yaşayış binalarının (avtodayanacaqqlarla birgə) tikintisi və abadlıq işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikitə zərfdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Açıq tenderin predmeti haqqında ətraflı məlumat tenderin Əsas şərtlər toplusunda verilir. Maraqlanan təşkilatlar iştirak haqqını ödəyərək yazılı müraciət edir və qeydiyyatdan alınırlar. Qeydiyyatdan alındıqdan sonra Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər prospekti 24 ünvanından tenderin şərtlər toplusunu (Azərbaycan dilində) əldə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Kərimli Babək Əyyub oğlu, telefon: (+994) 70 203 05 20 (bkarimli@shusha.gov.az)

Benefisiarın adı: "Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi" Publik Hüquqi Şəxs

Benefisiarın VÖEN-i: 8600208181

Valyuta: AZN

Benefisiarın bankı: "Kapital Bank" ASC-nin Səbail filialı

Filialın kodu: 200059

VÖEN: 9900003611

SWIFT kodu: AIBAZ2XXXX

Müxbir hesabı: AZ37NABZ0135010000000001944

Benefisiarın hesabı: AZ34AIB380900C9449351435105

İstirak haqqı: 1500,00 manat

Ödənilmiş istirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

3. Tender təklifi (zərflərin açıldığı gündən qüvvədə olma müddəti 60 bank günü);

4. Tender təklifinin ümumi qiymətinin 1 faizi məbləğində təminat (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);

5. Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

6. İddiaçının son 3 (üç) ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;

Tender komissiyası

"Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi" Publik Hüquqi Şəxs Şuşa şəhəri Cənub yaşayış zonası-11, Blok-05 və Blok-06, 8 ədəd 3-5 mərtəbəli yaşayış binalarının (avtodayanacaqqlarla birgə) və mühəndis qurğularının tikintisi işlərinin satın alınması məqsədi ilə açıq tender elan edir

Açıq tenderin predmeti Şuşa şəhəri Cənub yaşayış zonası-11, Blok-05 (Möhəllə 05) (Yaşayış evi-17, Yaşayış evi-18, Yaşayış evi-19, Yaşayış evi-20), Şuşa şəhəri Cənub yaşayış zonası-11, Blok-06 (Möhəllə 06) (Yaşayış evi-21, Yaşayış evi-22, Yaşayış evi-23, Yaşayış evi-24) 3-5 mərtəbəli yaşayış binalarının (avtodayanacaqqlarla birgə) və mühəndis qurğularının tikintisi işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikitə zərfdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Açıq tenderin predmeti haqqında ətraflı məlumat tenderin Əsas şərtlər toplusunda verilir. Maraqlanan təşkilatlar iştirak haqqını ödəyərək yazılı müraciət edir və qeydiyyatdan alınırlar. Qeydiyyatdan alındıqdan sonra Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər prospekti 24 ünvanından tenderin şərtlər toplusunu (Azərbaycan dilində) əldə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Kərimli Babək Əyyub oğlu, telefon: (+994) 70 203 05 20 (bkarimli@shusha.gov.az)

Benefisiarın adı: "Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi"

Publik Hüquqi Şəxs

Benefisiarın VÖEN-i: 8600208181

Valyuta: AZN

Benefisiarın bankı: "Kapital Bank" ASC-nin Səbail filialı

Filialın kodu: 200059

VÖEN: 9900003611

SWIFT kodu: AIBAZ2XXXX

Müxbir hesabı: AZ37NABZ0135010000000001944

Benefisiarın hesabı: AZ34AIB380900C9449351435105

İstirak haqqı: 1500,00 manat;

Ödənilmiş istirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

3. Tender təklifi (zərflərin açıldığı gündən qüvvədə olma müddəti 60 bank günü);

4. Tender təklifinin ümumi qiymətinin 1 faizi məbləğində təminat (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);

5. Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

6. İddiaçının son 3 (üç) ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;

Tender komissiyası

Bir neçə rayon ərazisində ağacların qanunsuz kəsilməsi faktları ilə bağlı cinayət işləri başlanıb

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna daxil olmuş vətəndaşların ərizələri, kütləvi informasiya vasitələri və səlahiyyətli dövlət qurumlarının məlumatları əsasında Cinayət təqibindən kənar icraatlar idarəsində İmişli, Zaqatala və Yardımlı rayonlarının ərazilərində qanunsuz ağacəkəmə faktları ilə bağlı araşdırma aparılıb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, aparılmış araşdırmalarla İmişli rayonunun Qaragüvəndkili və Bəcirövan, Zaqatala rayonunun Yuxarı Çardaxlar kəndlərində və Masallı Regional Meşə Təsərrüfatı Mərkəzinin Yardımlı rayonu ərazisində yerləşən 1 və 3 saylı meşəbəyliyində ağacların qanunsuz kəsilməsi noticəsində ümumilikdə

təbiiyə 40 min manat məbləğində maddi ziyanın dəyməsi müəyyənləşdirilib.

Fakta görə Cinayət Məcəlləsinin 259.1-ci, 259.2.4-cü (qanunsuz ağacəkəmə) və 314.1-ci (səhlənkərlilik) maddələri ilə cinayət işləri başlanaraq istintaq aparılması üçün aidiyyəti üzrə prokurorluq və daxili işlər orqanlarına göndərilib.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin kollektivi xidmətin əməkdaşı Elmar Dadaşzadəyə atası

CANAMİR DADAŞOVUN

vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Tender komissiyası

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığıb bəşifələnməsi, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əyləmələrə cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 4332
Sifariş 1806
Qiyməti 40 qəpik

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33